

2023

PROGRAM DELA in FINANČNI NAČRT

ZDRUŽENJE DELODAJALCEV
OBRTI IN PODJETNIKOV
SLOVENIJE

www.zdops.si

*Skupščina Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije
je na svoji 2. redni seji v letu 2023 sprejela*

PROGRAM DELA in FINANČNI NAČRT

ZDRUŽENJA DELODAJALCEV OBRTI IN PODJETNIKOV SLOVENIJE

ZA LETO 2023

Marec 2023

Kazalo

Uvod.....	3
1 ZASTOPANJE INTERESOV ČLANOV ZDOPS	4
1.1 NACIONALNI NIVO.....	4
1.1.1 DELOVNA RAZMERJA.....	4
1.1.2 TRG DELA.....	10
1.1.3 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU	12
1.1.4 SOCIALNA VARNOST.....	13
1.1.5 DRUGE REFORME.....	19
1.1.6 INTERVENTNA ZAKONODAJA - energetika	25
1.1.7 KOLEKTIVNA POGODBA ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO.....	28
1.1.8 PREDSTAVNIKI ZDOPS V ORGANIH OZ. INSTITUCIJAH	28
1.1.9 SODELOVANJE Z DELODAJALSKIMI ORGANIZACIJAMI.....	31
1.2 MEDNARODNI NIVO.....	32
1.3 ČLANSKI NIVO.....	33
2 ORGANI ZDOPS	34
3 STROKOVNA SLUŽBA ZDOPS.....	34
4 STRATEŠKE USMERITVE	35

Finančni načrt ZDOPS za leto 2023 (poslovna skrivnost)

Uvod

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije GIZ (ZDOPS) je interesno združenje s statusom socialnega partnerja, ki zastopa interese delodajalcev v obrti in podjetništvu v bipartitnem in tripartitnem socialnem dialogu. Njegovo poslanstvo je:

- kolektivna skrb za optimalne pogoje poslovanja v sektorju obrti in podjetništva (delovno in socialno pravo, zdravje in varstvo pri delu),
- uveljavljanje pričakovanj, interesov in zahtev delodajalcev mikro, malih in srednje velikih podjetij,
- zagotavljanje (po)svetovalnih storitev članom ZDOPS ter
- krepitev socialnega dialoga in zagotavljanje socialnega miru.

Od 6.9.2022 dalje ZDOPS svoje poslanstvo in naloge opravlja z novo izvoljenim vodstvom in organi združenja.

Iz leta 2022 se je preneslo okrevanje po pandemiji, vojno razmerje v Ukrajini, enormno povišanje cen energentov, višanje življenjskih stroškov in naraščanje inflacije, kar je preraslo v vesplošno druginjo, pomanjkanju kadra v prenekaterih dejavnostih ter negotovosti povezane s 7 napovedanimi reformami. Začetek leta 2023 je zaznamoval visok dvig minimalne plače in nadaljnje ignoriranje delodajalskih organizacij oz. gospodarstvenikov in podjetnikov s strani sedanje Vlade RS, kot tudi prenekaterih ministrstev, s strani medijev, kot nekorekten pa se izkazuje tudi odnos oz. delo članov Vlade RS v Ekonomsko socialnem svetu.

ZDOPS bo tudi v 2023 aktivno sodeloval pri sprejemanju (sprememb) zakonodaje na delovnopravnem področju, področjih zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja oz. sistema, varstva in zdravja pri delu, trga dela, politiki zaposlovanja in zaposlovanju tujcev, davčnem in dohodninskem področju, dolgotrajni oskrbi, digitalnemu, zelenemu in trajnostnemu prehodu, zahtevah glede prenove in predvidljivega poslovnega okolja, so-oblikovanju programsko-strateških in izvedbenih dokumentih, ki omogočajo črpanje sredstev iz t.i. EU skladov.

ZDOPS bo zasledoval primarni cilj, ki je urejanje čim boljših pogojev poslovanja in dela ter zagotavljanje pogojev za obstoj delodajalcev v obrti in podjetništvu. V dialogu bomo predstavljali, izpostavljali in zagovarjali zahteve delodajalcev do Vlade, ministrstev in sindikatov ter sodelovali in se usklajevali pri skupnem zastopanju delodajalskih interesov z ostalimi delodajalskimi organizacijami pri sprejemanju zakonodaje, pri pripravi predlogov zakonodaje v okviru Državnega sveta kakor tudi v okviru ponovno delujočega Ekonomsko socialnega sveta (ESS).

Prioriteta ZDOPSa bo tudi dokončanje pogajanj za novo Kolektivno pogodbo za obrt in podjetništvo, pridobivanje sredstev za delovanje združenja in nudenje kvalitetnih storitev članstvu.

1 ZASTOPANJE INTERESOV ČLANOV ZDOPS

Zastopanje in vsebinska stališča so predstavljena po vrstah sodelovanja z organi in/ali inštitucijami.

1.1 NACIONALNI NIVO

V času priprave programa dela ZDOPS za leto 2023, tudi letos zakonodajni Normativni delovni program Vlade RS za leto 2023 (še) ni na voljo. Zato v nadaljevanju navajamo predvidene vsebine socialnega dialoga.

Vlada RS je napovedala, da bo leto 2023 leto reform. Napovedane so:

1. reforma zdravstva
2. pokojninska reforma
3. davčna reforma
4. reforma plačnega sistema v javnem sektorju
5. (pre)oblikovanje področja dolgotrajne oskrbe
6. reforma stanovanjske politike
7. reforma pravosodja
8. in reforma šolstva.

Celoviti vsebinski koncepti še niso znani, v strokovni in splošni javnosti se preverjajo deli morebitnih rešitev. Roki t.i. časovnic se zamikajo, kot tudi prioritete reforme, kar vnaša dodatno nepredvidljivost. Izziv bo usklajevanje ureditev med področji reform zaradi medsebojne povezanosti. Odhodki proračuna RS se bodo povečevali, zato je pričakovati tudi pritiske na dvige prispevkov in davščin za poslovne subjekte, kot tudi predloge novih prispevkov in davščin. Strategija na področju gospodarstva ni jasna, niti se te vsebine celovito ne razpravlja v odprtem dialogu s predstavniki gospodarstva. Prav tako ni jasna davčna politika oz. vizija razvoja, ki bi omogočil predvidljivo poslovno okolje, krepil podjetniško iniciativo doma in v tujini, spodbujal tuje investicije, preprečil beg kadrov v tujino oz. privabil tuje kadre za dejavnosti, kjer le teh primanjkuje.

1.1.1 DELOVNA RAZMERJA

V 2023 se nadaljujejo pogajanja za spremembe zakona o delovnih razmerjih. Potekala bodo v 2 fazah, umestitev dveh direktiv in po 2-3 zahtevi delodajalcev in sindikatov. Usklajene zahteve reprezentativnih delodajalskih organizacij so:

1. V okviru določb o delovnem času je treba **izključiti odmor med delovnim časom iz definicije delovnega časa**.
2. Poglavje o **delovnem času** je potrebno posodobiti na način, da se postavijo le minimalne časovne omejitve delovnega časa, kot npr. polni delovni čas traja 40 ur na teden, znotraj te omejitve pa se določanje **vsebine posameznih režimov delovnega časa prepustiti avtonomnemu urejanju**. V zvezi s tem predlagamo, da se odpravi postopkovne določbe, predvsem tiste, ki opredeljujejo formalnosti in postopke glede odrejanja posameznih režimov delovnega časa (kako se odredi nadurno delo, razporedi delovni čas ipd).

3. V zvezi z režimi delovnega časa je potrebno **spremeniti tudi omejitve določenih režimov delovnega časa: odpraviti oziroma spremeniti omejitve za delavce nad 55 let** – vsaj kot možnost drugačnega urejanja v kolektivnih pogodbah.
4. Zaradi neenotnega razumevanja pozivamo, da se **konkretno definira pojem plačilo za delo**, saj je sedaj v zakonu z naslovom plačilo za delo opredeljena cela tretja točka III. poglavja, prav tako je definicija plačila za delo določena v prvem odstavku 126. člena ZDR-1 (Je to samo plača ali so to vsi prejemki, ki jih ZDR-1 vključuje pod poglavjem Plačilo za delo, ali so to vsi prejemki, ki jih določa ZDR-1, ali so to vsi prejemki, ki jih delodajalec izplačuje?)
5. **Konkretno opredeliti, za katere dneve so delodajalci dolžni izplačati dodatek za delo na praznik in dela proste dneve po zakonu**, saj na podlagi veljavne zakonodaje delavcem, ki delajo na praznik, ki ni dela prost dan, pripada tak dodatek.
6. Določiti, da se **v osnovno plačo lahko vključujejo tudi tisti pogoji dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa** (npr. nočno delo).
7. Ukiniti obveznost **dodatka za delovno dobo** na ravni zakona, ureditev prepustiti kolektivni pogodbi delodajalca.
8. **Rok za izplačilo regresa** za letni dopust podaljšati do 31.12., tudi če podjetje ni nelikvidno.
9. Določiti, da za **prve tri dni odsotnosti delodajalec nima obveznosti izplačila nadomestila plače** (uvedba čakalnih dni za začetek prejemanja nadomestila za bolniško odsotnost).
10. **Obveznost izplačila prejemka** naj nastane, **ko delodajalec razpolaga z ustrezno dokumentacijo**.
11. Za vsa izplačila prejemkov, ki jih določa ZDR-1, naj se **enotno določi skrajni rok (datum) izplačila**.
12. Konkretno **določiti možnost**, da se glede na rezultate dela ugotavlja **pozitivna in negativna delovna uspešnost**.
13. Zaradi zapletenosti obračuna nadomestila plače je potrebno **poenostaviti osnove za izračun vseh nadomestil plače** (137. čl. ZDR-1) in ostalih prejemkov, ki jih določa ZDR-1 (predlog: X odstotkov osnovne plače delavca).
14. Spremeniti določbe o **objavi prostega delovnega** mesta na način, da objava ni potrebna, če delodajalec zaposluje delavca, ki v okviru že obstoječega delovnega razmerja zamenja delovno mesto pri delodajalcu ali podaljša trajanje delovnega razmerja za določen čas.
15. Dopolniti **118. člen ZDR-1** tako, da se v primeru **poziva delodajalca k preklicu** nezakonite odpovedi v primeru tožbenega zahtevka, ki se glasi na reintegracijo, **omeji na znesek plač** od dne nezakonitega prenehanja delovnega razmerja pa do dne podanega predloga delodajalca delavcu za ponovno vzpostavitev delovnega razmerja.
16. Spremeniti določbo 79. člena, ki se nanaša na pravico do **odpravnine zaradi prenehanja pogodbe za določen čas** zaradi nejasnosti, saj je v praksi pogosto vprašanje, ali odpravnina pripada za prenehanje vsake pogodbe o zaposlitvi za določen čas posebej ali pa za prenehanje niza pogodb za določen čas. Predlagamo tudi, da se določi, da delavcu predmetna odpravnina ne pripada v primeru, ko mu delodajalec ponudi novo pogodbo o zaposlitvi za določen čas in je delavec ne sprejme.
17. Določiti možnost **zamika izplačila odpravnine ob prenehanju pogodbe za določen čas** do trenutka izplačila zadnje plače.
18. Določiti, da delavec **nima pravice do odpravnine v primeru**, če v postopku odpovedi s ponudbo nove ne sprejme ustrezne ponudbe za zaposlitev pri drugem delodajalcu.
19. Določiti, da **ima delodajalec, tudi v primeru uvedbe postopka odpovedi iz krivdnega razloga, možnost delavcu odrediti prepoved opravljanja dela** (ne samo v primeru

- krivdnega razloga, ki ima vse znake kaznivega dejanja) in izplačevati **nižje (npr. 70%) nadomestilo** plače.
20. Določiti, da v primeru, da delavec **po sklenitvi pogodbe ne pride na delo** in nima opravičljivega razloga za izostanek, **delovno razmerje ni bilo sklenjeno** (pogodba o zaposlitvi se razveljavi).
  21. Določiti, da se **v primeru sklenitve pogodbe o zaposlitvi z vodilnim delavcem, v pogodbi o zaposlitvi lahko drugače, kot to določa ZDR-1, določijo tudi druge pravice**, poleg delovnega časa, odmorov, počitkov, nočnega dela.
  22. V postopku odpovedi s ponudbo nove, ustrezne pogodbe, kot **ustrezno določiti pogodbo, katere kraj opravljanja dela ni oddaljen več kot 3 ure vožnje v obe smeri** z javnim prevoznim sredstvom ali zasebnim prevoznim sredstvom, če se delavec na delo vozi na tak način.
  23. Določiti, da lahko **delodajalci, ki jih ne zavezuje nobena kolektivna pogodba dejavnosti, napotilne norme** za katere ZDR-1 določa, da se uredijo v kolektivni pogodbi dejavnosti, **uredijo v kolektivni pogodbi delodajalca**. Če pri delodajalcu ni organiziranega sindikata, se uredijo v **drugem splošnem aktu delodajalca**.
  24. Izrecno **določiti, da lahko delodajalec določenim delavcem prizna/zagotovi višje pravice**, kot je določen minimalni standard pri delodajalcu. Delodajalec naj ima diskrecijsko pravico pri zagotavljanju pravic, ki presegajo minimalne standarde.
  25. Uskladitev **vročanja odpovedi pogodbe o zaposlitvi z Odločbo Ustavnega sodišča**, ki je razveljavila četrti odstavek 88. člena ZDR-1.
  26. Celovito pristopiti k določitvi **načina vročanja** vseh ključnih pisanj delavcu.
  27. **Širša ureditev vročanja na način, da se v celotnem zakonu omogoči fleksibilnejše vročanje** in sicer ne zgolj na elektronski naslov pač pa se omogoči tudi elektronski dostop kot enakovreden vročanju.
  28. Urediti **varstvo pred odpovedjo delavcev pred upokojitvijo**, saj delodajalec zaradi obstoječe sodne prakse pred vročitvijo odpovedi ne more dobiti ključnih informacije o tem, kdaj je delavec varovan pred odpovedjo (v primeru uveljavljanja osebnih okoliščin delavca). Uskladitev določbe 114. člena s sodno prakso, saj iz zakonske dikcije ne izhaja dolžnost delodajalca, da upošteva tudi morebitne osebne okoliščine.
  29. Spremeniti **varstvo pred odpovedjo zaradi bolniške odsotnosti** tako, da delovno razmerje delavca, ki mu je bila pogodba odpovedana iz poslovnega razloga ali razloga nesposobnosti in je ob poteku odpovednega roka odsoten z dela zaradi nezmožnosti za delo zaradi bolezni ali poškodbe, delovno razmerje preneha s prenehanjem bolniške in ne naslednji dan, kot to sedaj določa zakon (ZDR-1) v 116. členu.
  30. Spremeniti možnost realizacije **denarne kazni izrečene v disciplinskem postopku** - Določiti, da **izvršitev disciplinske sankcije (denarne kazni) zastara v 30 dneh po poteku roka za uveljavitev sodnega varstva zoper odločitev delodajalca glede disciplinske sankcije**, saj trenutna zakonodaja delodajalcem, zaradi določitve zastaralnega roka, ne omogoča poplačilo denarne kazni niti v izvršilnem postopku.
  31. Spremeniti ureditve **odpovedi zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela** za določene kategorije varovanih delavcev – npr. delavka, ki v času poskusnega obdobja postane noseča, odpoved zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela sedaj ni možna. Predlagamo, da se navedena pomanjkljivost v obstoječi zakonodaji, ki jo prej veljavni Zakon o delovnih razmerjih ni poznal, odpravi oz. ustrezno uredi. Glede na ureditev v prej veljavnem Zakonu o delovnih razmerjih je delodajalec delavcu v kolikor je ta neuspešno opravil poskusno delo podal izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi. V primeru, ki ga izpostavljamo, pa je delodajalec potreboval dodatno predhodno soglasje inšpektorja za delo, da je bila izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi sploh zakonita. Glede

na prej veljavno ureditev predlagamo, da se v celoti ohrani namen instituta poskusnega dela, ki je v preizkusu znanja in sposobnosti delavca za opravljanje dela in temu ali delavec ustreza pričakovanjem delodajalca glede opravljanja dela za katerega sta delodajalec in delavec sklenila pogodbo o zaposlitvi ter ne upošteva absolutno varstvo pred odpovedjo zgolj iz razloga, ker gre za nosečo delavko.

32. Urediti **možnost odpovedi iz poslovnega razloga v času trajanja ali ob poteku poskusnega dela**, saj lahko v času poskusnega dela nastopi tudi poslovni razlog.
33. V času trajanja poskusnega dela ali ob poteku poskusnega dela lahko delodajalec delavcu odpove pogodbo o zaposlitvi iz razloga neuspešno opravljenega poskusnega dela. V času trajanja poskusnega dela pa lahko odpove pogodbo o zaposlitvi tudi, če so podani razlogi za izredno odpoved ali zaradi postopka prenehanja delodajalca.
34. Določiti **suspenz pogodbe o zaposlitvi v primeru, da delavec na podlagi mnenja medicine dela začasno ali trajno ne izpolnjuje zdravstvenih pogojev za opravljanje dela**.
35. Z nastopom suspenza bi tako delodajalec lahko delavca odjavil iz zavarovanja, delavcu pa bi mirovale vse pravice in obveznosti, ki so vezane na opravljanje dela. V tem času bi bil delavec upravičen le do pravic, ki so vezane na obstoj delovnega razmerja (letni dopust, regres, tek delovne dobe...). Vzporedno s tem naj se preuči možnost ureditve prejemkov iz socialnega zavarovanja za predlagani primer suspenza.
36. Predlagamo, da se drugi odstavek 108. člena ZDR-1 – **odpravnina** - spremeni tako, da se glasi:
»Delavcu pripada odpravnina v višini:
  - a. $\frac{1}{5}$ osnove iz prejšnjega odstavka za vsako dopolnjeno leto dela pri delodajalcu, če je zaposlen pri delodajalcu več kot eno leto do deset let,
  - b. $\frac{1}{4}$ osnove iz prejšnjega odstavka za vsako dopolnjeno leto dela pri delodajalcu, če je zaposlen pri delodajalcu več kot deset let do 20 let,
  - c. $\frac{1}{3}$ osnove iz prejšnjega odstavka za vsako dopolnjeno leto dela pri delodajalcu, če je zaposlen pri delodajalcu več kot 20 let.«Prav tako predlagamo, da se za primer odpovedi iz razloga nesposobnosti določi polovica odpravnine, ki bi pripadala v primeru odpovedi iz poslovnega razloga.
37. **Poenostaviti postopek izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca** v primeru odsotnosti delavca (4. alineja 1. odstavka 110. člena ZDR-1). Zahteva, da delavec najmanj 5 dni zaporedoma ne pride na delo, je prestroga, prav tako je potrebno določiti, da je mogoča odjava za nazaj v vsakem primeru, tudi če se delavec do vročitve izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi vrne na delo.
38. V zvezi s **prenehanje konkurenčne klavzule** urediti tudi možnost, da le ta preneha tudi z enostransko izjavo delodajalca, s katero seznanj delavca. V skladu s sodno prakso je takšna možnost mogoča le, če je izrecno predvidena v pogodbi o zaposlitvi, kar ni sprejemljivo za nobeno od pogodbenih strank.
39. Med **razloge za sklenitev pogodbe za določen čas** dodati še dopolnilno delo in delo na domu.
40. Določiti, da o **nameravanem organiziranju dela od doma**, ni potrebno obveščati inšpektorata za delo, če delavec opravlja delo na domu izključno z uporabo informacijske tehnologije.
41. Potrebno je enostavneje in nedvoumno zapisati **dolžino odpovednih rokov v primeru redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi** s strani delodajalca iz poslovnega razloga ali iz razloga nesposobnosti.
42. Določiti, da se pri **poslovni uspešnosti kot kriterij** za obračun in izplačilo upošteva dejanska prisotnost delavca na delu.

43. Določiti, da v primeru, **ko delodajalca ne zavezuje nobena kolektivna pogodba dejavnosti**, delavcu pripadajo dodatki po sorodni kolektivni pogodbi oz. kolektivni pogodbi, ki jo izbere delodajalec (v skladu s sodno prakso).
44. Predlagamo, da se v 1. odstavku 162. člena ZDR-1 dopusti **izjema od izrabe letnega dopusta** v trajanju najmanj dveh tednov v primeru, ko delavec delodajalca pisno zaprosi za drugačen način izrabe in svojo prošnjo tudi utemelji. V kolikor takšna ureditev ni sprejemljiva, predlagamo, da se izrecno zapiše, da lahko delodajalec v primeru nespoštovanja te določbe s strani delavca, enostransko odredi izrabo dveh tednov letnega dopusta. Na tem mestu izpostavljamo, da se delodajalci v praksi srečujejo s težavo, ko delavci letnega dopusta v skupnem trajanju najmanj dveh tednov ne želijo izkoristiti, saj jim bodisi veliko pomeni koriščenje v več delih bodisi se nahajajo v izredni osebni situaciji, zaradi katere delodajalca prosijo za drugačno izrabo letnega dopusta.
45. Predlagamo **ukinitev povračila stroška prevoza na delo in z dela** (opomba: razlog ni samo strošek delodajalca temveč tudi velika administrativna obremenitev).
46. Uvedba **dodatnih oblik za načine dela** in potrebe po delu manjšega ali kratkotrajnejšega obsega za brezposelne, upokoјence ter ostale osebe, ki prejemajo sredstva iz socialnih zavarovanj (z vidika delodajalca naj se zagotovi prožna oblika za zadovoljitev manjših in občasnih potreb po delu, z vidika izvajalcev izboljšanje materialnega položaja, z vidika zavarovanj pa razbremenitev blagajne) – npr. delo na poziv po vzoru Italije.
47. Določiti **nove odpovedne razloge**, po katerih bo delodajalec lahko delavcu odpovedal pogodbo o zaposlitvi v primeru, ko le-ta ne more opravljati dela (redefinicija odpovednega razloga – delodajalec ne more zagotoviti primerne delovnega mesta) oziroma zaradi nezmožnosti medsebojnega sodelovanja.
48. Za **odpoved pogodbe o zaposlitvi zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela** ne velja 115. člen ZDR-1 (starši kot varovane kategorije);
49. Določiti **možnost pobota preveč izplačanega regresa** zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi po izplačilu celotnega regresa (izjema od 136. člena ZDR-1).
50. **Skrajšanje roka za zastaranje denarnih terjatev iz delovnega razmerja iz pet na tri leta**
Zastaranje denarnih terjatev je urejeno z Obligacijskim zakonikom, razen če posebni zakoni ne določajo drugačnega teka oziroma trajanja. 5 letni zastaralni rok za terjatve iz delovnega razmerja določa 202. člen ZDR-1, pri čemer nekega razumnega smisla za drugačno ureditev ni. Terjatve iz delovnega razmerja namreč dospevajo zelo različno, npr. mesečno, letno ipd.
51. Zaradi tega nasprotujemo umeščanju vseh terjatev na isti imenovalc in predlagamo, da se za rok zastaranja vzame splošni zastaralni rok, in sicer 3 letni zastaralni rok. Največkrat so predmet spora terjatve iz naslova plače, regresa ali pa terjatve delavca ob prenehanju delovnega razmerja. 5 letni zastaralni rok delavca nikakor ne štiti, ampak mu v primeru terjatve iz naslova plače daje celo potuho, da lahko kadarkoli v 5 letih po zapadlosti zahteva plačilo terjatve. 5 letni zastaralni rok pa na drugi strani za delodajalca predstavlja nesorazmerno negotovost pred morebitnimi delavčevimi zahtevki bodisi utemeljenimi bodisi neutemeljenimi.
52. Predlagamo **spremembo definicije delovnega časa**, iz katerega se izvzame čas trajanja odmora, kar pomeni, da je delovni čas le efektivni delovni čas, torej čas, v katerem delavec dela. Na enak način predlagamo, da se uskladijo tudi pravila glede priprave na delo, saj delavec v času priprave na delo delodajalcu ni na razpolago, niti ne sme opravljati dela, ker ne izpolnjuje pogojev za varno opravljanje dela. Navedeno pomeni, da tedenski delovni čas v Republiki Sloveniji ni 40 ur, ampak 37,5.

- 53. Regres za letni dopust, ko delavec ni vključen v delovni proces.** V praksi se večkrat zgodi, da delavka po več let verži bolniški stalež, rizično nosečnost, porodniški dopust in ni niti enega dneva v podjetju pa ji vendarle pripada celoten dopust in posledično celoten regres, zato glede slednjega menimo, da bi ne smel biti v breme delodajalca. Prav tako menimo, da bi moral biti regres za osebe iz 67. člena ZDR-1, ki delajo krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali predpisi o starševskem dopustu v breme delodajalca le v sorazmernem in ne polnem obsegu. Vsekakor regres tudi ne bi smel bremeniti delodajalca v času poklicne rehabilitacije.
- 54. Določiti, da ima delodajalec v času teka odpovednega roka pri odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela, možnost delavcu odrediti prepoved opravljanja dela.** Po sedanji ureditvi lahko delodajalec delavcu odredi prepoved opravljanja dela le v primeru uvedbe postopka izredne odpovedi, v primeru postopka redne odpovedi iz krivdnega razloga pa le v primeru, če ima kršitev vse znake kaznivega dejanja, delavec pa ima v tem času pravico do nadomestila plače v višini polovice njegove povprečne plače v zadnjih treh mesecih pred uvedbo postopka odpovedi.
- 55. Izredna odpoved zaradi neupravičene odsotnosti.** Ena izmed temeljnih obveznosti delavca je obveznost obveščanja (36. člen ZDR-1), zato naj se pri izredni odpovedi (četrti alineja prvega odstavka 110. člena ZDR-1) glasi: Delodajalec lahko delavcu izredno odpove pogodbo o zaposlitvi, če delavec najmanj pet dni zaporedoma ne pride na delo, o razlogih za svojo odsotnost pa ne obvesti delodajalca (briše pa se: čeprav bi to moral ali mogel storiti). Predlagamo tudi, da takemu delavcu pogodba o zaposlitvi vedno preneha s prvim dnevom neupravičene odsotnosti, četudi se vrne na delo.
- 56. Delovno razmerje se prekine, ko delavec doseže prvi kriterij za upokojitve,** delavec ostane v delovnem razmerju le v kolikor sta delavec in delodajalec o tem soglasna.
- 57. Ureditev dela na daljavo/od doma:**
- možnost sklepanja aneksa (namesto nove pogodbe o zaposlitvi) v primeru opravljanja dela na daljavo/od doma,
  - zmanjšanje obsega podatkov (poenostavitev) pri obveznosti obveščanja IRSD o nameravanem organiziranju dela na domu in v primeru sprememb (digitalizacija, manj birokracije),
  - ureditev nadomestila za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu
  - možnost ureditve pravice do odklopa prepustiti kolektivnim pogodbam dejavnosti

Vztrajali bomo na ohranitvi v letu 2022 doseženih spremembah:

- z** Izplačevanje nadomestilo plače iz lastnih sredstev v primeru nezmožnosti delavca za delo zaradi njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, do 20 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar največ za 80 delovnih dni v koledarskem letu.
- z** Drugim delavcem, s.p. in družbenikom poslovojem v primeru nezmožnosti za delo zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja že od 21. dne zadržanost od dela dalje.
- z** Vodenje elektronskih evidenc delovnega časa le kot sankcija IRSD posameznim podjetjem ob ugotovitvi kršitev.

Vztrajali bomo pri dopolnitvah Zakona o vodenju evidenc delovnega časa, Pravilnika o poklicnih boleznih, Zakona o čezmejnih storitvah, Zakon o zaposlovanju tujcev itd.

Glede na navedeno, si bomo v ZDOPS glede sprememb na delavnopravnem področju še naprej prizadevali predvsem za to, da ne bo nobene dodatne obremenitve stroškov dela ter težili k zmanjševanju formalnosti pri sklepanju in odpovedi pogodbe o zaposlitvi, napotitvah v tujino, zaposlovanju tujcev, vodenju delavnopravnih evidenc ter na drugih področjih, ki bi se morebiti odpirala.

V 2023 se je pričelo intenzivno delati na pripravi predloga novega plačnega modela za zasebni sektor. Analitične in primerjalne podatke bo pripravila neodvisna skupina strokovnjakov. MDDSZ pri pripravi ne sodeluje, aktivnost pa podpira. Izsledkov in napredka se v javnosti ne bo komentiralo.

1.1.2 TRG DELA

Za delovanje ZDOPS je bil trg dela vedno pomembno področje. V preteklem letu si je trg po pandemični krizi precej opomogel, predvsem z uvedenimi ukrepi za ohranitev delovnih mest (čakanje na delo, skrajšan delovni čas) in zaščitile delavce pred izgubo zaposlitve. Obeti na trgu dela glede gibanja stopnje zaposlenosti v letu 2023 so sicer pozitivni, k čemer, zaradi pomanjkanja domače delovne sile, veliko prispeva zaposlovanje tujih delavcev. Ugodne razmere se odražajo v povečanih zaposlitvenih priložnostih in v zmanjšanem prilivu brezposelnih oseb. Kljub ugodnemu trendu, se na trgu dela večajo neskladja med ponudbo ustreznega kadra in povpraševanjem in posledično v nekaterih dejavnostih ni več moč dobiti (usposobljene) delovne sile. Ustreznega kadra je na domačem trgu dela največ primanjkovalo predvsem v poklicih, ki zahtevajo srednjo poklicno izobrazbo ali manj (delavci v predelovalnih dejavnostih, delavci za preprosta dela pri visokih in nizkih gradnjah, čistilci, natararji, vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, prodajalci ipd.), zato je vedno višji delež na novo zaposlenih predstavljajo tujci. Najhitreje se zaposlujejo brezposelni, ki imajo znanja in kompetence, po katerih sprašujejo delodajalci in predvsem mlajši, bolj izobraženi in krajši čas brezposelni. ZRSZ ocenjuje, da je izmed vseh, ki se na novo prijavijo v evidenco brezposelnih, le 17% neposredno zaposljivih, ostali potrebujejo zahtevnejšo in daljšo obravnavo na zavodu. Med brezposelnimi se povečuje delež težje zaposljivih, ranljivih skupin.

Imenovane so naslednje skupine in odbori v katerih bomo uveljavljali interese delodajalcev:

- Pogajanja potekajo v pogajalski skupini za pripravo novele Zakona o čezmejnem izvajanju storitev;
- Pogajalska skupina za pripravo novele Zakona o urejanju trga dela – ZUTD še vedno ni aktivna
- Posvetovalna skupina o možnostih uvedbe sistema vrednotenja pridobljenih neformalnih poklicnih izkušenj v tretjih državah

Na področju zaposlovanja in opravljanja dela s ciljem hitrega zagotavljanja ustrezne delovne sile ter z namenom ustvarjanja ekonomske varnosti ter varne prožnosti delovnih razmerij bomo še naprej vztrajali predvsem pri hitri reakciji izvršne oblasti glede razvoja in verifikacije novih programov in znanj za brezposelne osebe za potrebe delodajalcev tudi z vidika izzivov prihodnosti dela (avtomatizacija, digitalizacija in robotizacija), pri ohranjanju in povečevanju znanj in veščin skozi celotno obdobje zaposlitve ter pri večji vključitvi delodajalcev v programe APZ in Načrt za okrepanje in odpornost, v okviru katerega se bodo izvajali

strukturni ukrepi za krepitev (odpornosti) trga dela in bodo usmerjeni v zagotovitev pravnih in strateških podlag za krepitev odpornosti trga dela.

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Obeti na trgu dela glede gibanja zaposlenosti v letu 2023 so pozitivni, zaposlenost je presegla 1 mio prebivalcev, k čemur je zaradi pomanjkanja domače delovne sile veliko prispevalo zaposlovanje tujih delavcev. Ob napovedani rasti števila zaposlenih, se po drugi strani večajo neskladja na trgu dela in težave delodajalcev z iskanjem kadra, pri čemer beležijo pomanjkanje ustreznih znanj. V evidencah brezposelnih zato še vedno ostajajo najranjlivejše skupine, t.j. nižje izobraženi, starejši delavci in osebe z zdravstvenimi in drugimi ovirami. Število registriranih brezposelnih se bo sicer po napovedih še znižalo in naj bi v povprečju leta 2023 znašalo okoli 57 tisoč oseb.

Ključne usmeritve Slovenije na področju trga dela in zaposlovanja ostajajo aktivacija brezposelnih oseb in ukrepi, namenjeni najbolj ranljivim skupinam, ki potrebujejo pomoč pri vstopu na trg dela. Pozornost je namenjena odzivanju na krizo, ki je posledica vojne v Ukrajini in visokih cen energije, in sicer je v veljavi **interventni ukrep za subvencioniranje skrajšanega delovnega časa in čakanja na delo z usposabljanjem in izobraževanjem zaposlenih**.

Strateške podlage za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja predstavljajo **Smernice aktivne politike zaposlovanja 2021-2025**. Glavni cilji so zmanjševanje števila dolgotrajno brezposelnih oseb, hitrejša aktivacija brezposelnih, predvsem starejših od 50 let, nizko izobraženih in prejemnikov denarne socialne pomoči, hitrejši prehod brezposelnih mladih do 29 let na trg dela - Jamstvo za mlade, ter odpravo strukturnih neskladij na trgu dela.

V okviru NOO se bo izvajalo »**Strukturne ukrepe za krepitev (odpornosti) trga dela**«. Strukturni ukrepi so usmerjeni v zagotovitev pravnih in strateških podlag za krepitev odpornosti trga dela, predvidene podlage bodo prispevale k zagotavljanju kakovostnih delovnih mest, ki bodo prilagojena digitalizaciji in prehodu v nizkoogljično krožno gospodarstvo, ter k povečanju stopnje zaposlenosti mladih in starejših:

- priprava analitične in strateške podlage za preučitev prilagoditve institutov na področju zavarovanja za brezposelnost,
- izvedba evalvacije ukrepov aktivne politike zaposlovanja ter prilagoditev izvedbenih dokumentov Smernic za izvajanje aktivne politike zaposlovanja 2021 – 2025.

Za učinkovito doseganje krovnih ciljev Smernic bo Slovenija v sodelovanju z OECD od marca 2023 do konca leta 2024 pregledala in ocenila dosedanje izvajanje in doseganje rezultatov programov aktivne politike zaposlovanja. Smernice izpostavljajo tudi pomen opremljanja brezposelnih z znanji in veščinami, potrebnimi zaradi hitro spreminjajočih se potreb na trgu dela, vključno zaradi digitalizacije in zelene transformacije ekonomije.

V okviru politik trga dela se med drugim odzivamo tudi na vplive na ciljno skupino mladih. Tako se v okviru NOO izvaja projekt **Hitrejši vstop mladih na trg dela v obdobju 2022 – 2024**. Cilj projekta je hitrejša aktivacija mladih, starih do vključno 25 let, s subvencijami za zaposlitev za nedoločen čas. Z zagotavljanem pridobivanja delovnih izkušenj, obveznega usposabljanja v času subvencionirane zaposlitve in spodbujanjem zaposlovanja za nedoločen čas, se v okviru tega ukrepa poleg lajšanja prvega vstopa na trg dela krepi tudi trajnost in zmanjšujejo negotovosti njihovih zaposlitev, s katerimi se običajno srečujejo mladi na začetku svoje delovne aktivnosti.

Poleg podpore zaposlovanju brezposelnim osebam si prizadevamo tudi za **premostitev kriznih situacij s pomočjo interventnih ukrepov za ohranitev zaposlitev**. Shemi čakanja na delo in skrajšanega delovnega časa sta se prvič izvajali in prilagajali razmeram med zdravstveno krizo v času od 2020 in sredine 2021. Nadaljevanje prilagajanja hitrim preobratom razmer za delovanje gospodarstva predstavlja tudi interventni ukrep, ki se v prvi polovici 2023 izvaja v okviru Zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize.

Z ukrepom »**Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih**« se naslavlja ključne izzivi, s katerimi se prilagodi, poglobi in nadgradi njihovo znanje in kompetence za potrebe trga dela, s poudarkom na digitalnih kompetencah. Z ukrepom se bodo tako odpravljala strukturna neskladja in izboljšala kvalifikacijska struktura človeških virov, kar ima pozitiven vpliv na več področij: večja konkurenčnost podjetij, razvoj in napredek storitev, povečanje dodane vrednosti in produktivnosti, večja odpornost podjetij in zaposlenih na nihanje v gospodarstvu in nastopu kriz.

Ob upoštevanju demografskih razmer in pomanjkanju usposobljene delovne sile, bo vlada preučila možnosti sklepanja bilateralnih sporazumov o zaposlovanju ter si v sodelovanju s pristojnimi ministrstvi prizadevalo za učinkovitejše postopke na področju zaposlovanja tujcev.

Za zagotovitev visoko usposobljene delovne sile se pripravljata dva zakona; in sicer pripravljena so izhodišča za pripravo **zakona o razvojnih delovnih mestih**, s katero se bo uveljavil poseben sistem spodbud za razvojna delovna mesta s ciljem, da se poveča konkurenčnost slovenskih podjetij pri zaposlovanju razvojnih kadrov ter izhodišča **zakona o privlačnosti Slovenije za zaposlovanje globalnih talentov**, s katerim nameravamo uveljaviti poseben postopek za zaposlovanje visokokvalificiranih strokovnjakov, z namenom da Slovenija zmanjša primanjkljaj določenih strokovnjakov in znanj za specifična področja, s tem pa izboljša mednarodna konkurenčnost slovenskih podjetij. Gre predvsem za podjetja v visokotehnološkem in IT sektorju, ki jih zaznamuje visoka intenzivnost lastnega razvoja. Opravljene so bile tudi razprave z deležniki.

Ministrstvo za kulturo načrtuje **reformo položaja samozaposlenih v kulturi** skozi niz ukrepov ter realizacijo vrste pilotnih projektov za aktivnejše medpodročno povezovanje, v katerega bodo pomembno vključeni samozaposleni v kulturi. Odprava neenakosti na polju samozaposlenih bo omogočila dvig ustvarjalnosti in realizacijo treh temeljnih smernic Novega evropskega Bauhausa, ki se povezuje tako s področjem trajnosti, kot s specifičnimi energetskimi izzivi, ki so izpostavljeni tudi v zadnjih priporočilih Sveta Evropske unije Sloveniji.

1.1.3 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

ZDOPS ostaja zavezan promotor varnosti in zdravja pri delu (VZD) in bo nadaljeval svoje aktivnosti v okviru projektnih aktivnosti. Predstavniki ZDOPS v skupščini ZZZS so dali in sodelovali pri pobudi za pregled pravnih podlag s katerimi bi lahko ponovno projektno ozaveščali o VZD in pripravili uporabna orodja. Podlago je potrebno zagotoviti v spremembi ZZZVZ, aktivnosti so se ustavile zaradi napovedane reforme zdravstvenega sistema.

Delo v delovni skupini se nadalje pri:

- pravilniku o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen,
- pravilniku o poklicnih boleznih.

Sodelujemo z MDDSZ in EU-OSHA pri raziskavah, posvetih in promoviramo njihove dogodke in razširjamo uporabne dokumente.

1.1.4 SOCIALNA VARNOST

Socialna politika

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Po podatkih Statističnega urada Slovenije je bila stopnja tveganja revščine v letu 2021 11,7 odstotna in se je v primerjavi z letom prej znižala za 0,7 odstotne točke. Dohodkovna neenakost v Sloveniji je med najnižjimi v EU, po merilih premoženjske neenakosti pa se Slovenija uvršča okoli sredine držav EU, ki so članice OECD. Nizko dohodkovno neenakost v Sloveniji že vrsto let kaže tudi Ginijev količnik. Ta je leta 2020 znašal 0,235, kar je za Slovaško druga najnižja vrednost v EU. (UMAR: Poročilo o razvoju 2022, str. 74) Tveganje revščine se je v splošnem zmanjšalo predvsem zaradi povečanja zaposlenosti, socialni transferji pa so tveganje revščine dodatno blažili. Zmanjševanje tveganja revščine pa je neenakomerno in počasnejše v gospodinjstvih z nizko stopnjo izobrazbe, brezposelnimi in pri starejših.

Sistem pravic do javnih sredstev je obsežen in razvejan med mnoge deležnike oziroma izplačevalce posameznih pravic in zato lahko predstavlja oviro upravičencem pri uveljavljanju pravic. V prihodnje bo tako pozornost namenjena posodobitvi in povečanju odzivnosti sistema socialnega varstva na način poenostavitve postopkov odločanja o pravicah iz javnih sredstev in zagotavljanju lažjega in učinkovitejšega odločanja ter manjši administrativni obremenjenosti centrov za socialno delo, z namenom okrepitve socialnega dela pomoči potrebnim.

V okviru Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022 – 2030 (ReNPSV22-30), strateškega dokumenta razvoja sistema socialnega varstva in socialne zaščite države, se med ukrepi za zmanjšanje tveganja revščine in povečanja socialne vključenosti načrtuje tudi **ukrep posodobitve in povečanje odzivnosti sistema socialnega varstva** z namenom, da bi socialno delo in podpora pomoči potrebnim postala bolj usmerjena in administrativno manj obremenjena. V ta namen vlada načrtuje poleg poenostavitve socialne zakonodaje (glede pridobivanja prejemkov iz naslova javnih sredstev ter spremljanje ustreznosti višine socialnih transferjev in zagotavljanje, da jih prejmejo vsi, ki so do njih upravičeni (t. i. pokritost)), **tudi razvoj in nadgradnjo socialnovarstvenih storitev ter programov s poudarkom na krepitvi storitev v skupnosti glede na spremenjene, poglobljene in vse bolj kompleksne potrebe posameznikov in družin**. Storitve se bodo nadgradile in povezale z rednim terenskim neposrednim socialnim delom in mobilno službo. Z namenom razbremenitve glavne pisarne centrov za socialno delo pa bo predlagana izvedba elektronskega vročanja odločb in informativnih izračunov.

V okviru sredstev programa evropske kohezijske politike 2021-2027 MDDSZ načrtuje **ukrep posodobitve sistema socialnega varstva ter varstva otrok in družin z namenom večje učinkovitosti, dostopnosti in kakovosti storitev za vključenost ciljnih skupin**. Pričakovan učinek

ukrepa je zmanjševanje in preprečevanje socialne izključenosti, bolj poglobljeno delo z uporabniki s kompleksnejšimi potrebami.

Z uvedbo **informativnega izračuna in avtomatizacije postopkov odločanja** se približna tretjina odločb za letne pravice pripravi v samem sistemu brez posega zaposlenih in še tretjina odločb z minimalnimi vložki zaposlenih na centrih za socialno delo. Z namenom poenostavitve postopkov in namenom povečanja socialne varnosti posebej ranljivih ciljnih skupin ministrstvo predlaga podaljševanje pravice do varstvenega dodatka po uradni dolžnosti, ter da če je oseba upravičena do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, je hkrati upravičena do pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev, ki nadomešča dopolnilno zdravstveno zavarovanje.

Nadaljnja pozornost bo posvečena **dolgotrajnim prejemnikom denarne socialne pomoči, težje zaposljivim dolgotrajno brezposelnim osebam in osebam z različnimi kompleksnimi težavami in ranljivostmi**, ki jih ogroža socialna izključenost, katerih težave in stiske se bodo poleg neposrednega socialnega dela na centrih za socialno delo naslavljala tudi z izvajanjem programov socialne aktivacije in socialnega vključevanja, ki bodo omogočila ustreznejše oblike zaposlitve in povečala vključenost v družbo.

Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje in zdravstveni sistem

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Slovenija ima sistem obveznega socialnega zdravstvenega zavarovanja in enega samega javnega zavarovatelja – Zavod za zdravstveno zavarovanje (ZZZS), ki zagotavlja skoraj univerzalno pokritost. Sistem zdravstvenega zavarovanja temelji v največji meri na javnih sredstvih, predvsem socialnih prispevkih in transferjih iz državnega proračuna. Ostali viri se v največji meri nanašajo na zdravstvene zavarovalnice, ki nudijo dodatno zdravstveno zavarovanje ter gospodinjstva, ki plačujejo sredstva iz žepa.

Izdatki sektorja država za zdravstvo so v Sloveniji leta 2012 znašali 6,9 % BDP in so se v desetih letih povečali na 8,1 % BDP, kar je enako, kot je znašalo povprečje držav članic EU 27 v letu 2021. Slovenija je v letu 2020 imela 3,3 zdravnikov na 1000 prebivalcev, kar je 0,7 zdravnikov pod povprečjem EU27. Pri številu medicinskih sester na 1000 prebivalcev je Slovenija z 10,5 medicinskimi sestrami na 1000 prebivalcev nad povprečjem EU27 (8,3).

V zadnjih nekaj letih so se zdravstveni izdatki na prebivalca nekoliko povečali, vendar ostajajo precej nižji od deleža v EU kot celoti in kot poraba, izražena kot delež BDP. Javno financiranje zdravstvenega sistema je leta 2019 pomenilo 73 % zdravstvenih izdatkov. Neposredni izdatki so med najnižjimi v EU, predvsem zaradi široke uporabe dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja za kritje doplačil. Tekoči izdatki za zdravstveno varstvo (tj. izdatki brez investicij), ki predstavljajo izdatke za končno potrošnjo zdravstvenih storitev in blaga, so bili za 7,2 % višji kot v letu 2019 in so znašali nekaj več kot 4,4 mrd EUR. V odstotnem deležu od BDP (9,4 %) so bili za skoraj eno odstotno točko večji kot leto prej. Največ sredstev je bilo porabljenih za kurativno zdravljenje in za zdravila ter drugo medicinsko blago. Velik delež pa predstavlja tudi strošek **absentizma**.

Celovita prenova financiranja zdravstva bo pripravljena do začetka leta 2024 in implementirana do začetka leta 2025, kjer bodo ključne naslednje aktivnosti:

- strukturna prenova in nadgradnja zdravstvenega zavarovanja,

- redefiniranje novih finančnih virov na področju zdravstva
- ukinitve sedanje oblike dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja,
- zagotovitev stabilnejšega in bolj vzdržnega financiranja zdravstva.

Spremembe bodo med drugim vključevale opredelitev pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, revizijo postopkov načrtovanja, spremljanja in ocenjevanja pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, opredelitev vlog deležnikov v zdravstvenem sistemu in vodstva Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Vključevale bodo tudi spremenjene obračunske modele glede na kakovost opravljene storitve.

V okviru zdravstvene reforme bodo na **področju kadrov v zdravstvu**, kjer bodo zasnovane rešitve za zagotovitev stabilnosti javnega zdravstvenega sistema, predvsem z:

- določitev standardov in normativov dela za vse ključne poklicne skupine v zdravstvu
- digitalizirano vzpostavljenim nadzorom nad obremenitvijo kadra v zdravstvu, pri čemer bo določena maksimalna mesečna urna obremenitev.
- naslovljena bo **reforma plačnega sistema javnih uslužbencev**, znotraj katerega bo oblikovan ločeni plačni steber za področje zdravstva, s poudarkom na najnižjih plačah.

Reforma bo naslovlila tudi področje **reševanja problematike družinske in urgentne medicine**.

V tem okvirju bo reforma vključevala naslednja področja:

- redefiniranje timov družinske medicine.
- administrativna razbremenitev in prenos kompetenc.
- postavitve regionalne mreže na temelju območnih enot ZZZS.
- poenotena organizacija urgentnih centrov.
- kakovost in varnost pacientov.

Reforma bo vključevala tudi novelacijo zakonodajnih sprememb s ciljem **razbremenitve družinskih zdravnikov, vključitve specialistov medicine dela v regulacijo absentizma**, vzpostavitve **enotnega izvedenskega organa** in **jasne delitve nalog in obveznosti** med Zavodom za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije in Zavodom za invalidsko in pokojninsko zavarovanje.

V najkrajšem možnem času bo pripravljena in implementirana zakonodaja z namenom spremembe strukture Zavoda za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, s ciljem, da postane **središčna točka zdravstvenega sistema** ter da sistem postane v celoti digitaliziran in transparenten. Javno bodo objavljeni podatki o storilnosti izvajalcev v zdravstvenem sistemu in prenovljen model plačevanja storitev na vseh ravneh

Ključni cilj po epidemiji je uvedba digitalizacije, dodatne diagnostike in orodij e-zdravja, ki omogočajo spremljanje stanja zdravstva in bodo v bodoče podlaga za sprejetje ključnih premišljenih in strateških odločitev za privabljanje ustreznih kadrov.

Reforma zdravstvenega sistema bo vključevala tudi redefiniranje sistema financiranja zdravstva. Sprejetje in izvajanje novega zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, redefinicija finančnih virov zdravstvenega sistema in razvoj finančnih blažilnikov bodo ublažili nihanje finančnih virov med gospodarskimi cikli.

Na podlagi mejnikov, določenih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost, je ministrstvo ustanovilo **Urad Republike Slovenije za nadzor, kakovost in investicije v zdravstvu**, kot neodvisen organ za obvladovanje kakovosti, investicij in nadzora. Ključne naloge urada so nadzor nad kakovostjo in investicijami v zdravstvenem sistemu, spremljanje uspešnosti delovanja sistema, strateško načrtovanje in analiza tveganj v zdravstvu. Prav tako Urad pripravlja smernice za poslovanje javnih zdravstvenih zavodov, pripravljati vsebinska izhodišča, poročila, analize in druga gradiva s področja poslovanja javnih zdravstvenih zavodov, izdaja soglasja k finančnim načrtom javnih zdravstvenih zavodov. Namen **Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema** je v najkrajšem času stabilizirati zdravstveni sistem, ga okrepiti in pacientom, ki čakajo preko najdaljše dopustne čakalne dobe, zagotoviti primerno zdravstveno obravnavo. Profesionalizacija upravljanja javnih zdravstvenih zavodov in zagotovitev močnejše vloge svetov zavodov tudi prek spremenjenih pristojnosti in sestave ter vzpostavitvijo jasne odgovornosti ter obveznost izvajanja vsakoletne notranje revizije kot izvajanja revizije računovodskih standardov, krepita nadzor in vzpostavljata temelje za obdelavo stroškovnih podatkov. Sprejet je bil dogovor za izvajanje zdravstvenih storitev v mreži javne zdravstvene službe, prenos na drug zdravstveni kader z namenom razbremenitve in zagotovitev plačil po realizaciji (za stabilno delovanje in večjo dostopnost).

Vlada RS je sprejela tudi **Uredbo o določitvi višine dodatka za povečan obseg dela za posebne obremenitve in obsega dodatnega zdravstvenega kadra** ter **Uredbo o določitvi višine dodatka za posebne pogoje dela na območjih občin z nižjo razvitostjo**. Obe sta bili pripravljene z namenom določitve višine dodatka, ki pripada zdravstvenim delavcem in zdravstvenim sodelavcem, zaposlenim na primarni ravni zdravstvene dejavnosti, in sicer zaradi pomanjkanja zdravstvenega kadra in posledično večjih delovnih obremenitev.

Zakon o nujnih ukrepih za zajezitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva poleg ukrepov, ki se nanašajo izključno na obvladovanje COVID-19, določa tudi ukrepe, ki posegajo v organizacijo zdravstvene dejavnosti (npr. ambulanta za neopredeljene, plačilo vseh zdravstvenih storitev po realizaciji, dodatek za izbiro specializacije iz družinske medicine, dodatne specializacije iz klinične psihologije). Definira tudi nekaj dodatkov npr. za izbiro specializacije iz družinske medicine z namenom spodbuditi mlade zdravnike k izbiri navedene specializacije in s tem (po končani specializaciji) okrepiti primarno raven zdravstvene dejavnosti z dodatnimi timi družinske medicine, financiranje dodatnih specializacij iz klinične psihologije, s čimer se bo zagotovila večja dostopnost do storitev duševnega zdravja ter podaljšanje plačilnih rokov v javnih zdravstvenih zavodih.

Temelj **zdravstvene reforme** je **digitalizacija zdravstvenega varstva**, ki bo zasnovana s ciljem doseganja transparentnega prikaza podatkov v zdravstvu, materialnih, kadrovskih in finančnih zmogljivosti. Zgolj z uporabo IT orodij in na podlagi baz podatkov je mogoče sprejemati učinkovite odločitve.. Zato bo letos pripravljen predlog **Zakona o zdravstvenem informacijskem sistemu**. Ob podpori Sklada za okrevanje in odpornost ter v skladu z mejniki v tem okviru bodo v letu 2023 uvedena IT orodja za strateško upravljanje sistema zdravstva, telemedicina, centralni PACS sistem za hrambo slikovnih gradiv ter IT orodje za prepoznavo govora za zdravnike. Na digitalizaciji temelječe spremembe bodo pripomogle tudi k regionalni **postavitvi mreže potreb zdravstvenih storitev** na vseh ravneh zdravstvenega varstva.

Zaradi povečanja učinkovitosti in optimizacije delovanja bo reforma vključevala tudi **prenovo nadzora in vodenja javnih zavodov**, kjer bodo ključne aktivnosti naslednje:

- Modernizacija 30 let starega Zakona o zavodih.
- Opolnomočenje Urada Republike Slovenija za nadzor, kakovost in investicije v zdravstvu.

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje in pokojninski sistem

V začetku leta 2023 je predvideno imenovanje v že nekaj časa pričakovano pogajalsko ESS skupino za pripravo nove pokojninske zakonodaje in za pripravo nabora možnih predlogov sprememb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kjer bodo delodajalske organizacije med ključnimi sogovorniki.

Vsebina predloga reforme pokojninske in invalidske zakonodaje bo, ob upoštevanju socialno ekonomskega položaja upokojencev in pričakovanih demografskih gibanj, obravnavala izzive na področju pokojnin in javnofinančne vzdržnosti sistema ter potrebo po preglednosti sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Predvidena je tudi posodobitev sistema invalidskega zavarovanja s ciljema čim večje vključenosti posameznikov z zmanjšano delovno sposobnostjo na trg dela in izboljšanja njihovega socialnega položaja.

Sprejem celovitih sprememb Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v Državnem zboru je predviden do konca leta 2024. Sprejeta zakonodaja naj bi prispevala k dostojnejši višini pokojnin in javnofinančni vzdržnosti pokojninskega sistema. ZDOPS si bo skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami prizadeval, da ne pride do dodatne obremenitve delodajalcev oziroma višanja prispevnih stopenj.

V letu 2023 se predvideva tudi nadaljevanje dela delovne skupine za pripravo Uredbe o merilih in kriterijih poklicnega zavarovanja, v kateri pričakujemo dokončno rešitev problematike v zvezi z neustrezno ureditvijo obveznega dodatnega poklicnega zavarovanja (DPZ) za poklicne voznike tovornjakov in avtobusov, na katero delodajalske organizacije že vrsto let opozarjamo in bomo vztrajali pri ureditvi problematike obveznega DPZ,

Na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja si bomo torej še naprej predvsem prizadevali, da ne pride do dodatne obremenitve delodajalcev oziroma višanja prispevnih stopenj in da se ustrezno uredi problematika obveznega DPZ.

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Ugodni trendi na trgu dela so pomemben dejavnik za 2,5% stopnjo rasti zavarovancev v primerjavi z letom 2021, ki jih je bilo v letu 2022 več kot milijon. Razmerje med številom zavarovancev in uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja je v letu 2022 znašalo 1,57 in se je v primerjavi z letom 2021, ko je znašalo 1,54, povečalo ter je v obdobju veljavnosti ZPIZ-2 najvišje. Spodbude za podaljšanje ostajanja na trgu dela se še naprej kažejo kot izjemno učinkovite, saj je leta 2022 več kot 30% posameznikov nadaljevalo z delom po izpolnitvi pogojev za upokojitev. Ob navedenih trendih se je delež odhodkov za pokojnine v BDP z 9,95 odstotka v letu 2021 znižal na 9,56 odstotka v letu 2022, kar je posledica tudi visoke nominalne rasti BDP. Postopno se povečuje delovna in starostna doba pri upokojitvi. V letu 2022 so ženske uveljavile starostno pokojnino v povprečju z 38 leti in 7 meseci, moški pa s 37 leti in 8 meseci pokojninske dobe, kar predstavlja v primerjavi z letom 2021 pri ženskah povečanje za 2 meseca, pri moških pa povečanje za 9 mesecev. V pripravi so dodatni ukrepi za ohranitev

ravnovesja med javnofinančno vzdržnostjo sistema in zagotavljanjem primerne višine pokojnin.

Z namenom **blaženja energetske in splošne revščine** je bil najranljivejšim skupinam prebivalstva, vključno z upokojenci, ki so prejemniki socialnih transferjev, zagotovljen energetske dodatek, ki se lahko uveljavlja na centrih za socialno delo do konca februarja 2023. V novembru in decembru 2022 je bil upokojencem in prejemnikom nadomestil iz invalidskega zavarovanja izplačan draginjski dodatek v obliki povečanja dela prejemkov v višini 4,5 %. V februarju so bile pokojnine usklajene v višini 5,2%, uskladitev pa učinkuje od začetka leta 2023.

Na področju **priprave pokojninske reforme** je bila v preteklem letu zaključena priprava strokovnih, analitičnih in komunikacijskih podlag za začetek procesa prenove sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja (nadgradnja analitičnih modelov, analiza OECD, dodatni izračuni IER).

Skladno z zavezami v okviru NOO bo sledilo posredovanje predloga sprememb pokojninske zakonodaje v posvetovanje Ekonomsko-socialnemu svetu, še pred tem pa bo tekla širša razprava z zainteresirano javnostjo glede konceptualnih usmeritev spreminjanja sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja v smeri njegove pravičnosti in odpornosti. Med ključnimi sogovorniki bodo poleg predstavnikov sindikatov in delodajalcev še upokojenci, mladi, invalidske organizacije in širša civilna družba.

Vsebina predloga pokojninske in invalidske zakonodaje bo obravnavala izzive na področju dostojnosti pokojnin in javnofinančne vzdržnosti sistema, ob upoštevanju socialnoekonomskega položaja upokojencev in pričakovanih demografskih gibanj, ter potrebo po preglednosti sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Poleg tega bo predlagana tudi posodobitev sistema invalidskega zavarovanja s ciljema čim večje vključenosti posameznikov z zmanjšano delovno sposobnostjo na trg dela (z vzpostavitvijo modela za učinkovitejšo poklicno rehabilitacijo) ter izboljšanja njihovega socialnega položaja. V skladu z zavezo iz NOO je sprejem celovitih sprememb Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v Državnem zboru predviden do konca leta 2024. Sprejeta zakonodaja bo prispevala k dostojnejši višini pokojnin in javnofinančni vzdržnosti pokojninskega sistema.

Dolgotrajna oskrba

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Izdatki za dolgotrajno oskrbo v Sloveniji so v letu 2020 – po mednarodno primerljivih podatkih – znašali 681 milijonov EUR in so bili višji kot v letu 2019 (617 mio EUR). Delež izdatkov za dolgotrajno oskrbo v odstotnem deležu od BDP je znašal 1,45 % v letu 2020 (1,3 % v letu 2019). Storitve dolgotrajne oskrbe je leta 2020 prejelo okoli 68.200 oseb ali 3 % manj kot leto prej; največ, 35 %, jih je to oskrbo prejelo na domu. (SURs)

Konec leta 2021 je bil sprejet **Zakon o dolgotrajni oskrbi**, ki prvič celovito ureja področje dolgotrajne oskrbe. Zakon je podlaga za zagotavljanje celostne obravnave oseb, upravičenih do dolgotrajne oskrbe v vseh okoljih, vključno s storitvami za krepitev in ohranjanje samostojnosti, krepitev aktivne vloge uporabnika ter podporo izvajalcem neformalne oskrbe. Zakon bo zagotavljal ustrezno raven storitev poenoteno glede na starostnika /

oskrbovanca in ne samo financiranje sistema dolgotrajne oskrbe iz različnih javnih virov, vključno z državnim proračunom in novim obveznim zavarovanjem za dolgotrajno oskrbo, kar pomeni, da dolgotrajna oskrba predstavlja nov steber socialne varnosti. Do leta 2025 je predvideno sprejetje posebnega zakona o obveznem zavarovanju za dolgotrajno oskrbo. Z novim virom obveznega zavarovanja se bo v Sloveniji v prihodnosti vzpostavilo novo stabilno in vzdržno financiranje dolgotrajne oskrbe.

S 1. 1. 2024 bo vstopila v veljavo **novela Zakona o dolgotrajni oskrbi**, ki bo omogočila enostaven prehod izvajalcev in uporabnikov v sistem dolgotrajne oskrbe in bo ustrezno opredelila kadrovske profile, metodologijo za oblikovanje cen, financiranje sistema dolgotrajne oskrbe, nabor storitev in vlogo enotne vstopne točke. Investicijski projekti so v prihodnjih letih namenjeni predvsem posodobitvi obstoječe infrastrukture in gradnji novih enot za institucionalno varstvo.

1.1.5 DRUGE REFORME

Plačna politika v javnem sektorju

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Število javnih uslužbencev se povečuje, vendar spada Slovenija v skupino držav EU z najnižjo zaposlenostjo v javnih storitvah. Po deležu zaposlenih v teh dejavnostih v skupnem številu zaposlenih Slovenija za povprečjem EU zaostaja za približno 5 o.t., za državami z najvišjimi deleži pa za več kot 10 o.t. Po deležu sredstev za zaposlene v BDP Slovenija sodi med države z nadpovprečnim deležem, na kar pa ne vpliva le višina plač, ampak tudi drugi prejemki za zaposlene (regresi, potni stroški,...), davčna obremenitev plač in tudi višina BDP.

V oktobru 2022 je Vlada RS z reprezentativni sindikati javnega sektorja dosegla dogovor o dinamiki rasti plač v javnem sektorju za leti 2022 in 2023 ter se obenem dogovorila, da se pristopi k **prenovi sistema plač v javnem sektorju**. Prenova plačnega sistema bo sprejeta do konca leta 2023. Cilj prenove je zagotoviti ohranitev transparentnosti in javnofinančno obvladljivost plačnega sistema, obenem pa vzpostaviti sistem, ki bo upošteval specifične posameznih delov javnega sektorja in dopustitev možnosti, da se določene vsebine uredijo ločeno po posameznih stebrih plačnega sistema. Cilj prenove plačnega sistema je vzpostavitev večje variabilnosti, povezane z rezultati dela, predvsem pa zagotoviti, da bo plačni sistem javnega sektorja bolj privlačen za mlade strokovnjake, saj trenutni sistem temelji na načelu senioritete.

Celovita davčna reforma

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Vlada je svoj mandat začela v zahtevnih razmerah, v katerih se je bilo treba najprej spopasti z javnofinančnimi posledicami krize COVID-19, takoj pa so sledili še energetska kriza in visoka inflacija. To je zahtevalo in še vedno zahteva skrbno ravnanje z javnimi sredstvi, in sicer tako na strani prihodkov kot tudi odhodkov. Vlada bo pripravila predlog sprememb davčnega sistema v skladu s koalicijsko pogodbo in na podlagi usklajevanj z deležniki. Vsekakor se bo pri oblikovanju te upoštevalo tudi strukturne reforme zdravstvenega, plačnega in pokojninskega sistema, sistema dolgotrajne oskrbe in drugih podsistemov.

Ključno na področju načrtovane davčne reforme bo, da se bo pogledalo širše, na vse davčne zavezanke in tako pripravilo celovitejšo prenovu davčnega sistema, ki bo, med drugim, vključevala tudi davčno prestrukturiranje v obliki uravnotežene razbremenitve dela in povečanja obdavčitve premoženja. Ob tem pa bodo ukrepi usmerjeni tudi v izboljšanje administrativnega poslovanja s povečanjem uporabe digitalnih orodij ter drugih tehničnih sprememb, ki bodo pripomogle h krepitvi pravne varnosti. Vsekakor pa je pomembno, da bo vlada pri pripravi davčne reforme zasledovala javnofinančno vzdržnost in zasledovala smiselne in vzdržne politike, ki lahko Slovenijo gospodarsko in socialno krepijo.

Poslovno okolje

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

V Sloveniji se večina virov financiranja zagotavlja prek bančnega sistema. Ta je v Sloveniji dobro razvit in dosega visoko stopnjo zaupanja prebivalstva in gospodarstva, kar pa ni mogoče trditi za trg kapitala. Težave, s katerimi se slovenski trg kapitala sooča, so predvsem povezane z njegovo majhnostjo, tako v smislu likvidnosti, kot glede števila finančnih instrumentov, s katerimi se trguje, ter nerazvitostjo in neprepoznavnostjo. Vlada je marca 2023 sprejela **Strategijo razvoja trga kapitala v Sloveniji za obdobje 2023-2030**, ki naslavlja kvalitativne cilje, in sicer umestitev slovenskega trga kapitala v krog prepoznavnih, modernih in uspešnih evropskih trgov kapitala. Prav tako je cilj slovenskemu gospodarstvu, zlasti malim in srednje velikim podjetjem (MSP), s pomočjo konkurenčnega, modernega, likvidnega in učinkovitejšega trga kapitala, (1) zagotoviti čim boljši dostop do ustreznega lastniškega in dolžniškega financiranja v smislu dostopnosti, obsega, ročnosti in željene strukture; (2) spodbuditi razvoj obstoječih in novih tehnoloških in inovativnih MSP z visokim potencialom za hitro in vzdržno rast, na katerih bi lahko v prihodnosti temeljilo slovensko gospodarstvo; (3) ustrezno reguliran slovenski trg kapitala približati prebivalstvu in mu omogočiti privlačno naložbeno okolje za strokovno in stroškovno učinkovito plemenitenje prihrankov.

Določitev in predstavitev ukrepov strategije je oblikovana v okviru treh glavnih stebrov in povezanih podpornih ukrepov. Skupek zastavljenih ciljev vseh teh ukrepov pa je, da bo slovenski kapitalski trg bistveno prispeval k trajnostni gospodarski rasti v Sloveniji, zelenemu prehodu in digitalizaciji.

Končni splošni cilj strategije pa je doseči status razvijajočega se trga (Emerging Market Status – EMS). Nadgradnja slovenskega trga v EMS bi pozitivno vplivala na likvidnost in tudi na obseg trgovanja na organiziranem trgu oziroma na celotnem trgu kapitala.

Glavni stebri strategije so naslednji:

1. Digitalizacija in vključenost MSP
2. Oblikovanje dodatne ponudbe na trgu kapitala v obliki obveznic
3. Spodbujanje finančnega izobraževanja

Strategija in njeni osnovni stebri pa so podprti z naslednjimi podpornimi ukrepi:

- dodatni elektronski načini identifikacije za namen preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma;
- čimprejšnja implementacija določil Uredbe (EU) 2022/858 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o pilotni ureditvi za tržne infrastrukture na podlagi tehnologije razpršene evidence (v nadaljevanju: Uredba DLT) v delu, ki spreminja Direktivo 2014/65/EU;

- uvedba individualnih računov za finančne instrumente;
- vzpostavitev enotne vstopne točke;
- konkretne zakonodajne spremembe za podporo stebra 1 in stebra 2 strategije;
- ciljno usmerjene spremembe davčnega sistema na področju kapitalskega trga za podporo stebra 1 in stebra 2 strategije.

Zaradi dviga minimalne plače januarja 2023, se je v povezavi z makrobonitetnimi omejitvami kreditiranja potrošnikov, ki jih določa Banka Slovenije, znižala kreditna sposobnost potrošnikov. Sklep o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja potrošnikov določa, da mora potrošniku po plačilu vseh obrokov iz naslova kreditnih pogodb vsak mesec ostati najmanj znesek v višini 76 odstotkov minimalne bruto plače, kot jo določa zakon, ki opredeljuje minimalno plačo. Banka Slovenije je tako pri določanju makrobonitetnih ukrepov glede omejitve kreditiranja potrošnikov določila tudi znesek, ki mora minimalno ostati potrošniku vsak mesec, sicer ne v postopku izvršbe, ampak po poplačilu vseh obrokov iz kreditnih pogodb, pri čemer se je glede višine tega zneska sklicevala na določbe Zakona o izvršbi in zavarovanju, ki takšen znesek določa v primeru izvršbe na denarna sredstva dolžnika. S ciljem, da se čim prej pristopi k rešitvi nastale problematike, ki bi zagotavljala primerno zaščito potrošnikov, hkrati pa ne bi omejevala politike države glede minimalne plače, je Vlada RS sprejela predlog sprememb **Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema**, ki jasneje določa, da nadzorni organi pri izvajanju makrobonitetnega nadzora po tem zakonu, niso vezani na določbe glede omejitve izvršbe, kot jih določajo predpisi, ki urejajo izvršbo in zavarovanje. S predlagano dopolnitvijo bo lahko Banka Slovenije brez kakršnegakoli dvoma glede njenih pristojnosti prilagajala makrobonitetni ukrep glede omejitve kreditiranja potrošnikov neodvisno od sprememb višine (bruto) minimalne plače, ki se po zakonu, ki ureja minimalno plačo, usklajuje najmanj enkrat letno, in ki v primeru njenega povišanja zmanjšuje kreditno sposobnost potrošnikov.

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTŠ) v letu 2023 nadaljuje z izvajanjem **razvojnih spodbud podjetništvu** v obliki zagotavljanja storitve podpornega okolja za podjetja kot tudi povratne ali nepovratne finančne spodbude. Spodbude vključujejo interventna posojila za omilitev posledic energetske krize, gospodarsko prestrukturiranje premogovnih regij, za raziskave in razvoj, za podjetništvo in internacionalizacijo, šport, spodbujanje lesno predelovalne industrije, spodbujanje razvoja turizma in krožno gospodarstvo. V okviru nepovratnih finančnih spodbud bo Slovenski podjetniški sklad razpisal garancije za bančne kredite s subvencijo obrestne mere, krizne likvidnostne kredite in mikrokredite na obmejnih problemskih območjih.

SID banka spodbuja tehnološko razvojne projekte podjetij in omogoča pomoč za omilitev posledic energetske oz. ukrajinske krize v obliki ugodnih posojil ter izvaja finančne instrumente. Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport razvija tudi t.i. kombinirane instrumente (blending), kjer bodo v okviru enega ukrepa namenjena sredstva v obliki posojil in subvencij – na področju digitalne transformacije gospodarstva, krožnega gospodarstva.

Vlada RS je sprejela spremembe **Zakona o spodbujanju investicij** in pripadajoči podzakonski akt na način, da se javnofinančna podpora osredotoča na zelene investicije z večjim učinkom na produktivnost in konkurenčnost. Cilji zakona so dvig produktivnosti in dolgoročne konkurenčnosti gospodarskih družb ob istočasnem zagotavljanju trajnosti, dekarbonizacije oziroma razogljičenja in digitalizacije poslovanja, višja dodana vrednost produktov in storitev

v slovenskem izvozu ter višje pozicioniranje slovenskih gospodarskih družb v globalnih verigah vrednosti, ohranjanje delovnih mest z višjo dodano vrednostjo, krepitev globalnih in lokalnih verig vrednosti ter višja konkurenčnost členov v dobavnih verigah, enakomernejša regijska porazdelitev investicij.

Z več razpisi za ciljno skupino podjetij bodo spodbujene trajnostno naravnane investicije v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva z vlaganji v naprednejšo tehnologijo in avtomatizacijo poslovnih procesov, ki bodo prispevale k dekarbonizaciji ter zelenemu in digitalnemu prehodu ter dolgoročno omogočile večjo konkurenčnost in produktivnost gospodarske družbe, boljše okrevanje, odpornost, rast in konkurenčnost gospodarstva, večjo energetske in snovno učinkovitost.

Investicija podjetja mora prispevati k zelenemu prehodu, kar izkazuje vsebina investicijskega projekta, ki točke prejema skladno s presojo okoljskega vidika investicije. Vsi prijavitelji morajo izkazati okoljsko odgovorno ravnanje, izpolnjevanje DNSH načela in izboljšanje energetske učinkovitosti. Okoljski vidik investicije se presoja glede na štiri merila:

- vpliv gospodarske družbe in investicije na okolje,
- prispevek investicije na področju prehoda na krožno gospodarstvo, vključno s preprečevanjem in nadzorovanjem onesnaževanja,
- prispevek investicije na področju blažitve podnebnih sprememb,
- prispevek gospodarske družbe k okoljski odgovornosti lokalnega okolja in razogljičenju prometnega sektorja.

Vlada Republike Slovenije je na osnovi Zakona o spodbujanju razvoja turizma v letu 2022 sprejela **Strategijo slovenskega turizma 2022 - 2028**, ki odgovarja na nove okoliščine in izzive, s katerimi se sooča turistična panoga, obenem pa razvija in spodbuja ključne prednosti slovenskega turizma in naše države. Spodbuditi želimo investicije v visokokakovostne in trajnostne nastanitvene kapacitete, ki imajo potencial ustvarjati visoko dodano vrednost, Slovenijo trdno pozicionirati kot vodilno državo na področju okoljske trajnosti in zmanjšati sezonalizacijo. Izboljšali bomo stanje javne turistične infrastrukture v turističnih destinacijah, ki ni optimalno in znižuje ugled in dodano vrednost vseh ponudnikov v destinacijah.

V pripravi so tudi **spremembe in dopolnitve Zakona spodbujanju turizma**, s katerimi ciljamo na opredelitve vlog, aktivnosti, nalog in financiranja v slovenskem turističnem sistemu, na zagotovitev boljše vertikalne povezanosti med nacionalnim in lokalnim nivojem z uvedbo destinacijskih organizacij z njihovo ustrezno zakonsko umeščenostjo v sistem ter z zagotovitvijo njihovega stabilnega financiranja, na dopolnitve z instrumenti, ki omogočajo uveljavljanje Zelene sheme slovenskega turizma.

Pripravljen in sprejet je bil **Zakon o pomoči za zagotovitev večje letalske povezljivosti**, s katerim se je ustvarilo pravno podlago za prihodnje spodbude za povečanje letalske povezljivosti Slovenije, ki je med evropskimi državami najbolj prizadeta z vidika poslabšanja povezljivosti v času pandemije covid-19. Cilj zakona je povečati povezljivost Slovenije. Dodeli se lahko zagonska pomoč letalskim prevoznikom za vzpostavitev novih letalskih prog ali pogostejše storitve letalskih prog, ki povezujejo letališča z manj kot 3 milijoni potnikov na leto z drugim letališčem, za največ tri leta. Na teh letalskih progah se bo opravljal prevoz potnikov na javno mednarodno letališče na ozemlju Republike Slovenije, do enega kraja pristanka na ozemlju držav članic EU ali tretjih držav.

Predvideni so tudi ukrepi s področja **spodbujanja in ohranjanja rokodelstva** za spodbujanje rokodelskih znanj, spretnosti in veščin ter varovanje nesnovne kulturne dediščine.

Z novelo **Zakona o industrijski lastnini** se bo dokončno v nacionalni pravni uvedel sistem evropskega patenta z enotnim učinkom. S tem je uveljavljen boljši dostop in učinkovitejše pravno varstvo za varovanje pravic intelektualne lastnine za slovensko gospodarstvo, še posebej za mikro, majhna in srednja podjetja.

Izboljšano institucionalno okolje

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Ministrstvo za javno upravo je junija 2022 prevzelo izvedbo aktivnosti za doseganje mejnika »Začetek veljavnosti Zakona o debirokratizaciji – 2« v okviru Nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost. Izpolnitev mejnika je Vlada RS dosegla s sprejetjem **48 zakonov**, ki vsebujejo določbe za odpravo administrativnih ovir na posameznih področjih.

Jeseni 2022 je bila prenovljena **Medresorska delovna skupina za boljše zakonodajno in poslovno okolje ter dvig konkurenčnosti** s Strateškim svetom in koordinatorji po resorjih, s katerimi se usklajujejo in dogovarjajo realizacije posameznih ukrepov za odpravo administrativnih ovir.

V okviru projekta **e-Predpisi** je izvedenih približno 30 delavnic za pripravo metodoloških vprašanj/izhodišč za oceno učinkov predpisov na ostala družbena področja (sociala, okolje, IT rešitve, uvedba modula ex-post evalvacij predpisov). Junija 2022 je bila celotna metodologija v **širši javni obravnavi**, predvidoma marca 2023 pa bo sprejeta na Vladi RS. Sledi **razvoj aplikativne podpore metodologiji**, priprava **Priročnika za oceno učinkov** ter izvedba **usposabljanj** za pripravljavce predpisov.

Enotna zbirka ukrepov omogoča pregled stanja oziroma realizacije ukrepov, za izboljšanje predpisov oziroma odpravo nepotrebnih administrativnih bremen, ki jih predlagajo različni deležniki (državljeni, pravne osebe, zbornice,...). Trenutno je zbranih 418 ukrepov, od tega je 333 (79,7 %) že realiziranih, 78 (18,7 %) v izvajanju in 7 (1,6 %) takšnih, na katerih se aktivnosti še niso začele, imajo pa zaradi kompleksnosti daljši rok realizacije (predvidoma v 2023 ali kasneje). Izvedenih je skupaj 56 evalvacij realiziranih ukrepov v obdobju med 2016 in 2022, v okviru katerih smo dosegli znižanje zakonodajnih bremen v skupni višini 148,7 mio €.

Izvajajo se **permanentna usposabljanja javnih uslužbencev** s področja boljše zakonodaje s poudarkom na znanju in orodjih za sodelovanje s širšo javnostjo pri pripravi predpisov in posledično izboljšanju kvalitete predpisov. V letu 2023 je načrtovanih 8 usposabljanj.

Ministrstvo za javno upravo je decembra 2022 **ustanovilo Strokovni svet za trajnostni razvoj javne uprave**. V okviru sveta deluje **delovna skupina za kakovost predpisov**, ki bo v letu 2023 naslovila predloge rešitev za izboljšanje kakovosti procesa priprave predpisov temelječih na realnih dokazih in v sodelovanju za javnostjo.

S **celovito prenovo potrošniške zakonodaje** v Sloveniji, je bilo vzpostavljeno okolje, ki bo podjetja skozi digitalno transformacijo spodbujalo k uporabi tistih elementov, ki jih tovrstna regulativa izpostavlja: uvajanje digitalnih rešitev pri urejanju razmerij med pogodbenimi strankami (skozi t. i. pogodbo o dobavi digitalne vsebine in digitalnih storitev) in uvajanje

elementov ravnanja z blagom z digitalnimi elementi (na tem mestu so predvsem pomembni elementi, ki izhajajo iz pravic do intelektualne lastnine, patentov, licenčnin).

Dodatno bo h krepitvi sodelovanja med podjetji in uporabniki pri soustvarjanju produktov ali storitev prispevala tudi **nova Resolucija o Nacionalnem programu varstva potrošnikov 2023-2028**, ki jo bomo v Sloveniji integrirali v regulatorni okvir do konca leta 2023 in na podlagi katere naj bi se prilagodilo zakonodajo in njeno izvrševanje na področju varstva potrošnikov digitalni dobi. Sestavlja jo pet stebrov, in sicer zeleni prehod, digitalna preobrazba, pravna sredstva in izvrševanje pravic potrošnikov, posebne potrebe nekaterih skupin potrošnikov in mednarodno sodelovanje. Posebna pozornost bo namenjena opolnomočenju potrošnika za zeleni prehod, kar bo relevantno za podjetja.

V letu 2024 načrtujemo **spremembo Zakona o potrošniških kreditih**. Namen je prilagoditev pravil varstva potrošnikov digitalni dobi (pojav novih finančnih storitev in novih ponudnikov), kar bo vključevalo širši nabor ponudnikov potrošniškega kreditiranja, ki bodo morali upoštevati določena pravila potrošniškega kreditiranja. Z vse večjim pojavom novih ponudnikov potrošniškega kreditiranja (platforme) in pojavom novih finančnih storitev (npr. BNPL - kupi sedaj plačaj pozneje) se pravila potrošniškega kreditiranja prilagajajo tudi vse hitreje razvijajoče se digitalni dobi.

Načrtuje se tudi novela **Zakona o gospodarskih družbah**, katerega cilji so:

- uskladitev slovenskega pravnega reda z evropsko zakonodajo, in sicer z Direktivo (EU) 2019/1151 in Direktivo (EU) 2019/2121;
- ureditev pravne podlage za uporabo digitalnih orodij in postopkov v celotnem življenjskem ciklu družbe;
- ureditev pravne podlage in določitev pravil za spletno ustanavljanje kapitalskih družb, registracijo podružnic in vpis dokumentov in informacij s strani družb in podružnic tudi za čezmejne uporabnike;
- dopolnitev določb za čezmejne združitve družb;
- določitev novih posebnih, celostnih in strukturiranih postopkov za čezmejna preoblikovanja in čezmejne delitve družb;
- olajšanje in spodbujanje čezmejne mobilnosti in poslovanje družb na notranjem trgu ter hkrati zagotovitev ustreznega varstva deležnikom družb;
- zagotovitev dostopa do celovitih in brezplačnih informacij o družbah na enem mestu;
- izboljšati korporativno upravljanje gospodarskih družb;
- odpraviti nekatere pomanjkljivosti veljavne ureditve;
- dopolniti kazenske določbe.

Nova zakonodaja o poslovnem registru Slovenije bo omogočala, da bi se vsi poslovni subjekti v Sloveniji vpisovali v en register, ki bo skupaj z rešitvami e-Uprave za gospodarstvo bistveno prispevala k poenostavitvi postopkov podjetij v razmerju do zunanjega okolja;

- poenostaviti in poenotiti postopke registracije poslovnih subjektov, zlasti tistih, ki se najprej vpišejo v primarni register, potem pa še v poslovni register. Gre za okvirno za 22 skupin poslovnih subjektov, ki se vodijo v 22 registrih pri 13 organih;
- digitalizirati postopke vpisa poslovnih subjektov v poslovni register prek informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (SPOT),
- določiti vodenje podatkov o poslovnih subjektih na enem mestu, tj. v poslovnem registru,
- zagotoviti mehanizme za vodenje ažurnih podatkov o vseh poslovnih subjektih,

- zagotoviti večjo pravno varnost in varnost pravnega prometa.

Področje javnega naročanja v Sloveniji je zelo razdrobljeno, izvaja ga okoli 3.000 naročnikov. Delež vseh oddanih javnih naročil je v letu 2021 znašal 14,8 % bruto domačega proizvoda. Javno naročanje ima velik strateški pomen, naročniki so predstavniki širšega javnega sektorja, preko javnega naročanja pa se aktivno zasleduje tudi sekundarne politike (trajnostno, inovativno in socialno javno naročanje). Z dodajanjem novih vidikov in zahtev se povečuje kompleksnost izvajanja javnih naročil, zato se bo v letih 2023 in 2024 Ministrstvo za javno upravo z izvedbo namenskih delavnic in pilotnih projektov trudilo **povečati sodelovanje med naročniki**, zlasti manjšimi (manjše lokalne skupnosti in javni zavodi).

Spremembe Zakona o javnem naročanju v letu 2023 bodo prinesle izboljšave na področju razlogov za izključitev in urejanja popravnega mehanizma, kar bo med ponudnike na trgu javnih naročil vneslo višjo stopnjo enakopravnosti, naročnikom pa omogočilo boljše prilagajanje okoliščinam. Poleg tega bo sprememba zakona vpeljala obveznost naročnikov o predhodnem obveščanju ustreznih nadzornih organov o razlogih za uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave, ki predstavlja najmanj transparenten postopek, ki ga je potrebno uporabljati restriktivno. V letu 2023 bo nato sledila še sprememba Zakona o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti, s ciljem zagotoviti prožno in gospodarno javno naročanje na področju obrambe in varnosti.

Sistem javnega naročanja primarno določa pravo EU, zato je slovenski zakonodajalec izjemno omejen pri zakonodajnem urejanju. Poleg zakonodajnih rešitev so tako bistveni tudi spremljevalni mehki in nadzorni ukrepi. Vzporedno s spremembo zakonodaje bodo izvedeni redni usklajevalni sestanki z zagovorniki javnega interesa, ki bodo obveščeni o namenu in razlogih za izvedbo netransparentnih postopkov in bodo po potrebi lahko sprožili postopek revizije. Sprememba zakonodaje bo v letu 2023 podprta tudi z **nadgradnjo informacijskega sistema e-JN**, ki bo omogočil hitro in varno elektronsko preverjanje vseh razlogov za izključitev, tudi v centralni kazenski evidenci. V letu 2024 bo izvedena **neodvisna analiza učinka reform javnega naročanja** ter oblikovanje ukrepov in ciljev za izboljšanje sistema javnega naročanja. Študija bo analizirala številne, v letih 2021-2023 izvedene, ukrepe in projekte ter identificirala nadaljnje vrzeli v sistemu.

Z namenom zagotavljanja višje stopnje profesionalizacije na področju javnega naročanja je v letu 2023 vzpostavljena **Akademija javnega naročanja**. Gre za program usposabljanja s preverjenimi in tematsko zaokroženimi vsebinami s področja javnega naročanja, ki bo nadgrajen z dodatnimi delavnicami oz. seminarji, ki bodo namenjeni specifičnim aktualnim tematikam, tako za naročnike kot za gospodarske subjekte, ki sodelujejo pri javnih naročilih. Vzporedno bo Ministrstvo za javno upravo povečalo **svetovalne aktivnosti** in razvilo **nova interaktivna orodja** oz. priročnike za boljše načrtovanje in izvajanje javnih naročil. S ciljem tehnološke posodobitve bo izveden tehnični pregled obstoječih digitalnih rešitev in portalov, prav tako bo pripravljena **nova Strategija digitalnega javnega naročanja**.

1.1.6 INTERVENTNA ZAKONODAJA - energetika

Leto 2022 je močno zaznamovala energetska kriza, zaradi katere je bilo kljub številnim intervencijam delodajalskih organizacij prepozno sprejetih nekaj interventnih ukrepov za

omilitev posledic. Večina ukrepov je začasne narave, nekateri izmed v lanskem letu sprejetih ukrepov bodo v veljavni tudi v letu 2023 (ali dalje). Zavzemamo se za podaljšanje ukrepa energetske kapice za MSP do konca leta 2023, kot tudi za ureditev cen za MSP, ki delujejo v okviru večjih odjemalcev (npr. trgovinski centri) in energijsko intenzivna podjetja.

Načrti iz 'Nacionalnega reformnega programa za leto 2023' so:

Največji delež v skupni porabi energentov imajo tekoča goriva, sledijo jedrska energija, obnovljivi viri energije, trdna goriva ter zemeljski plin. Proizvodnja električne energije v Sloveniji je uravnotežena, in sicer se približno v tretjinskih deležih proizvaja z jedrsko energijo, z obnovljivimi viri energije (zlasti hidroenergijo) ter iz trdnih fosilnih goriv. Obnovljivi viri (prevladujeta les in hidroenergija) predstavljajo 20-odstotni delež. Raba energije najhitreje raste v prometu, kjer ima pomemben vpliv tranzitni promet, pa tudi v ostali rabi. V prometu se porabi približno 40 % končne energije.

Rast energetske produktivnosti, ki je razmerje med ustvarjenim BDP in celotno rabo energije se je v letu 2019 povečala bolj kot v EU. S tem se je zaostanek v tej primerjavi zmanjšal na skoraj desetino, kar je bilo najmanj od leta 2000, v letu 2020 pa se je ob v Sloveniji sorazmerno manjšem znižanju rabe energije kot v EU povečal na 12 %. Zaradi energetske krize in Covid-19 pandemije so postali kazalniki izrazito spremenljivi.

Za obvladovanje kriznih razmer na področju delovanja elektroenergetskega in plinskega sistema ter oskrbe s toploto je bil septembra 2022 sprejet **Zakon o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo**. Da bi se omogočilo upravljanje povečanih tveganj na področju delovanja elektroenergetskega in plinskega sistema je določeno, da vlada lahko v primeru motenj z oskrbo z električno energijo in plinom razglasi nižjo ali višjo stopnjo tveganja pri zagotavljanju zanesljive oskrbe z energijo. V sklopu ukrepov za zanesljivo oskrbo z energijo je zakon določil skladiščenje plina, sproščanje obveznih rezerv nafte ter naftnih derivatov ter izjeme pri doseganju kazalnikov učinkovitosti sistema daljinskega ogrevanja. Ukrepi za zmanjševanje uvozne odvisnosti v zakonu spodbujajo samooskrbo, omejitve osvetljevanja ter omejitve temperature zraka za namen ogrevanja v javnih stavbah in stavbah, kjer se zadržuje javnost. Dodatno so dobili odjemalci zemeljskega plina pravico, da se ne priklopijo na sistem za distribucijo zemeljskega plina, če se bodo ogrevali na OVE, dodan je ukrep oprostive dela prispevka za spodbujanje OVE v primeru zmanjšanje odjema plina za več kot 15, določena je bila tudi prepoved subvencij za plinske kotle in kogeneracije.

V decembru 2022 je bil sprejet **Zakon o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije**. Zakon je določil ukrepe za varčevanje z energijo, spodbujanje naložb v obnovljive vire energije ter omogočil regulacijo cene ogrevanja in subvencioniranje nakupa peletov, da bi se omejile cene energije za končne odjemalce na vzdržno raven in zagotovilo stabilnejše okolje za delovanje gospodarstva. Cilj zakona je bilo ukrepanje proti dejavnikom, ki poganjajo visoke cene energije, ublažiti posledice in zagotoviti, da cene energije ne bodo povzročila trajne škode za odjemalce in gospodarstvo z uvedbo začasnih ukrepov za zmanjšanje uvozne odvisnosti pri oskrbi z energijo, povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov energije, namenjanje presežnih prihodkov energetskega podjetij za podporne ukrepe za prebivalstvo in MSP.

V letu 2022 sta bila prvič neposredno povezana prenosna sistema električne energije Slovenije in Madžarske z interkonekcijskim daljnovodom (DV) 2 x 400 kV Cirkovce–Pince in

ново razdelilno transformatorsko postajo (RTP) 400/110 kV v Cirkovcah. Izgradnja te povezave je zagotavlja močnejšo povezanost trgov električne energije v regiji. Investicija, ki se je izvajala na območju Slovenije in Hrvaške, je bila vredna okoli 160 milijonov evrov, od tega je 48 milijonov evrov prispevala Evropska unija v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF), ker je bil ta projekt uvrščen na seznam projektov skupnega interesa (PCI). Daljnovod 2 x 400 kV Cirkovce–Pince je bil vključen v že zgrajeni daljnovod med Madžarsko in Hrvaško.

V prvi polovici leta 2023 bo sprejet **Zakon o umeščanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije**, katerega cilj je pospeševanje in olajšano uvajanje OVE v elektroenergetskem sektorju. Zakon: i) ureja zahtevo vzpostavitve območij prednostnega umeščanja OVE ter določa nekatere posebnosti umeščanja na teh območjih, ii) določa posebnosti prostorskega načrtovanja, celovite presoje in presoje vplivov na okolje ter njihove postavitve, iii) pod zakonsko določenimi pogoji kot spremljajočo rabo dovoljuje umestitev fotonapetostnih in vetrnih naprav na nekaterih območjih, na katerih obstaja neizkoriščen potencial, kjer določene področne zakonodaje tovrstno umeščanje prepovedujejo (npr. fotovoltaika na protihrupnih ograjah avtocest, plavajoča fotovoltaika, agro-fotovoltaika itd.) ter iiiii) ureja regulativne peskovnike.

Problematiko rabe OVE, njihovega umeščanja v prostor in potenciala ter zaznane ovire Slovenija naslavlja tudi s tehnično pomočjo EU. V letu 2022 se je tako pričel projekt **Omogočanje uvajanja obnovljivih virov v elektroenergetskem sektorju v Sloveniji (RES Slovenija)**, v sklopu katerega so bile identificirane ovire za večje vključevanje obnovljivih virov energije v sistem ter ustreznega ukrepanja. Projekt se bo zaključil v letu 2023, rezultati pa bodo Sloveniji v pomoč pri doseganju zastavljenih ciljev tako glede deleža obnovljivih virov energije kot tudi zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov v okolje.

V letu 2023 bosta pripravljena **Program za spodbujanje in lajšanje samooskrbe z energijo iz OVE** ter **Omogočitveni program na področju energetske skupnosti**. Z obema programoma se bo zagotovilo, da se pripravijo politike in ukrepe ter identificirajo ovire na področju pravnih, administrativnih in tehničnih podlag za razvoj samooskrbe z energijo iz OVE ter skupnosti OVE, financiranja in programa podpore ter sprejemanja razvoja OVE v javnosti.

V letu 2023 se bodo v okviru evropske kohezijske politike in NOO pospešeno izvajale investicije v obnovljive vire energije (sončne elektrarne), energetske sanacije stavb ter investicije v energetske učinkovito prestrukturiranje sistemov daljinskega ogrevanja na obnovljive vire energije. Zaradi večjega števila malih proizvajalcev energije iz obnovljivih virov (vključevanje t.i. razpršene virov električne energije) se bo v letu 2023 začel investicijski cikel v posodobitev distribucijskega omrežja, zlasti investicije v transformatorske postaje in izgradnjo nizkonapetostnega omrežja.

Ministrstvo za javno upravo bo v sklopu NOO na podlagi statičnih analiz in razširjenih energetske pregledov pristopilo k **celovitim energetskim prenovam** objektov v skupni kvadraturi nad 12.000 m², ki so v lasti Republike Slovenije ter upravljanju MJU.

Vzporedno bo MJU v okviru NOO začelo z izvajanjem pilotnega projekta **»Izboljšanje energetske učinkovitosti stavb v državni lasti s pomočjo energetskega vodenja«**. Cilj projekta je zgraditi sistem, ki bo omogočal racionalno rabo energije v stavbah državne uprave.

Poleg številnih interventnih ukrepov v letu 2022 in 2023, ki jih je Vlada RS ciljano usmerila v blažitev rasti cen energentov za podjetja (npr. kapica na ceno in interventne pomoči po Začasnem okvirju) in prebivalstvo, bomo s sredstvi iz naslova REPowerEU, konec leta 2023 ali v začetku leta izvedli večja vlaganja v slovensko industrijo, da slednja izboljša energetske učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije ter zmanjša odvisnost od fosilnih goriv, pri čemer se bomo osredotočili na izvajanje ukrepov iz energetskih pregledov.

Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij je vlada sprejela januarja 2022. Strategija opredeljuje leto 2033 kot leto, ko bo Slovenija prenehala uporabljati premog za proizvodnjo električne energije, zapiranje pa se bo predvidoma nadaljevalo še 15 let. Strategija predvideva zaprtje premogovnika Velenje, ki mu sledi socialno-gospodarsko prestrukturiranje Savinjske-Saleške regije ter Zasavja, ker so premogovniki že zaprti, a okoljska in socialna sanacija še traja. Strategija je pripravljena vsevključujoče, saj so bile v pripravo vključene tako nevladne organizacije kot lokalne skupnosti zadevnega območja in usmerja naložbe na zeleni in digitalni prehod, zlasti na čisto in učinkovito proizvodnjo in rabo energije, okoljsko infrastrukturo, trajnostni promet, raziskave in inovacije ter uvajanje omrežja 5G. Spodbuja digitalne zmogljivosti podjetij ter krepi digitalna znanja in spretnosti, e-trgovino in e-zdravje.

1.1.7 KOLEKTIVNA POGODBA ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Koncem februarja 2023 so bila uspešno zaključena pogajanja za novo KPOP. Marca je bila KPOP posredovana OZS s povabilom k so-podpisu. Glavni odbor SOPS-a je novo KPOP že potrdil. Nadaljnje aktivnosti so:

- predložitev KPOP 2023 v odločanje UO ZDOPS
- podpis KPOP 2023
- prijava na MDDSZ in objava v uradnem listu
- informiranje članstva, MSP in ostale zainteresirane javnosti
- izvajanje izobraževanj s predstavitvijo KPOP 2023 in tolmačenji
- priprava komentarja k KPOP 2023

Še vedno menimo, da bi bilo potrebno prenoviti Zakon o kolektivnih pogodbah, saj na področju veljavnosti kolektivnih pogodb dejavnosti odpira vrsto pomembnih dilem in vprašanj, prav tako pa bi bilo ustrezno na državni ravni urediti financiranje dela socialnih partnerjev pri sklepanju kolektivnih pogodb.

1.1.8 PREDSTAVNIKI ZDOPS V ORGANIH OZ. INSTITUCIJAH

Mandatna imenovanja v organih so pomembna z vidika aktivnega zastopanja delodajalskih interesov malega gospodarstva. Usmeritev pri predlogih imenovanj predstavnikov ZDOPS je strokovnost. Z imenovanji funkcionarjev, poslancev ali članov ZDOPS bomo dopolnjevali kapacitete strokovne službe ZDOPS tudi iz razloga preobremenjenosti strokovne službe.

Organ RS	Predstavniki ZDOPS	Mandatno obdobje
----------	--------------------	------------------

1.	Državni svet Republike Slovenije	Marko Lotrič (svetnik in predsednik DS)	12.2022-12.2027
2.	Ekonomsko socialni svet RS (ESS)	Drago Delalut od 2.2023 Nataša Cvetek od 10.2022	neomejen mandat
3.	Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS)	Drago Delalut (predsednik skupščine ZZZS) Samo Fakin do 28.3.2023 Borut Fijavž od 28.3.2023	10.2021-10.2025
4.	Območni sveti ZZZS	7 članov ZDOPS: CE, KP, KK, MB, MS, NM in Ravne na Koroškem	11.2021-11.2025
5.	Svet Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) in nepremičninski sklad ZPIZ	Ana Jelančič	12.2022-2.2026
6.	Komisija ZPIZ za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi delavcu invalidu	Danica Novak	od 1.2021 dalje
7.	Nacionalna mreža za sodelovanje z Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu – Svet za varnost in zdravje pri delu	Igor Antauer	Mandat vezan na članstvo v UO EU-OSHA
8.	Sodniki porotniki na delovnih in socialnih sodiščih RS (sodišča v LJ, MB, KP, CE)	Nataša Cvetek Nina Ličar in 24 članov ZDOPS: LJ 8, MB 8, KP 3, CE 5	9.2020-9.2025
9.	Strokovnjaki za posredovanje (pomirjevalci) v kolektivnih delovnih sporih	Urška Jereb Anka Zajc Nina Ličar	od 9.2020 dalje
10.	Arbitri za reševanje v kolektivnih delovnih sporih	Urška Jereb Nina Ličar	od 9.2020 dalje
11.	Odbor za pripravo javnega natečaja za podelitev nagrad za dobro prakso na področju zaposlovanja invalidov (MDDSZ)	Danica Novak	od 4.2021 dalje
12.	Svet RS za visoko šolstvo	Dare Stojan, skupen član ZDOPS in OZS	2019-2023
13.	Gospodarska koordinacija MGRT	Marko Lotrič Nataša Cvetek	od 9.2022 dalje od 7.2022 dalje
14.	Operativna skupina energetika 2022	Marko Lotrič Milan Škapin	od 7.2022 dalje
15.	Operativna skupina MGRT: problematika zaposlovanja tujcev	Drago Delalut Borut Fijavž	od 7.2022 dalje
16.	Bipartitna delovna skupina za pripravo predloga novega	Nataša Cvetek	od 6.2022 dalje

plačilnega modela in ureditve delovno-pravne zakonodaje		
17. Posvetovalna skupina: možnosti uvedbe sistema vrednotenja pridobljenih neformalni poklicnih izkušenj v tretjih državah	Nataša Cvetek	od 9.2022 dalje
18. Krizna skupina MGRT in Mzl: energetika 2023	Marko Lotrič, Milan Škapin, Anže Bunič, Marijan Leban, Matjaž Čemažar	od 27.9.2022 dalje

Funkcionarji ZDOPS so imenovani tudi v organe OZS, OOOZ-jev, Slovenski podjetniški sklad in območne odbore ZRSZ.

Pogajalske in delovne skupine

Glede na predvidevanja (ni normativnega programa dela Vlade RS) in trenutno aktualna področja iz leta 2022, si bo ZDOPS v 2023 še naprej prizadeval za uveljavitev delodajalskih zahtev pri obravnavi splošne delavnopravne in socialne zakonodaje (urejanje trga dela, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje idr.), zakonodaje na področju zaposlovanja in dela tujcev, varnosti in zdravja pri delu, interventne zakonodaje ter na drugih področjih, pomembnih za delodajalce, obrtnike in podjetnike.

V letu 2023 je predvideno nadaljevanje dela državnih organov in delovnih skupin ESS, kjer ima ZDOPS imenovane predstavnike:

1. Delovna skupina za pripravo izhodišč za pripravo predloga Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen,
2. Pogajalska skupina za pripravo novele Zakona o delovnih razmerjih,
3. Pogajalska skupina za pripravo novele Zakona o urejanju trga dela,
4. Pogajalska skupina za pripravo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o čezmejnem izvajanju storitev,
5. Strokovni odbor za pripravo rešitev na področju ohranjanja konkurenčnosti na področju čezmejnega izvajanju storitev,
6. Pogajalska skupina za pripravo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev,
7. Pogajalska skupina za pripravo sprememb Uredbe o davčni razbremenitvi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja,
8. Strokovni odbor za delo in socialne zadeve za spremljanje prihajajočih sprememb v zdravstvenem sistemu,
9. Pogajalska skupina za pripravo predlogov sprememb zakonodaje v zvezi z vodenjem evidenc delovnega časa,
10. Pogajalska skupina za spremembo Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja,
11. Delovna skupina za pripravo Uredbe o merilih in kriterijih za poklicno zavarovanje,
12. Pogajalska skupina za pripravo predloga sprememb Pravil o delovanju ESS,
13. Strokovni odbor za finance in gospodarstvo za obravnavo novele Zakona o dohodnini, novele Zakona o trošarinah, novele Zakona o davčnem postopku in novele Zakona o finančni upravi,
14. Pogajalska skupina za pripravo nove pokojninske zakonodaje,

15. Delovna skupina ZZZS za pregled možnosti promocije VZD preko projektov (Drago Delalut),
16. Delovna skupina za pripravo Uredbe o merilih in kriterijih za poklicno zavarovanje,
17. Pogajalska skupina za pripravo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
18. Pogajalska skupina za Zakon o demografskem skladu,
19. Strokovni odbor za ureditev dela na daljavo,
20. Delovna skupina za pripravo Strategije ekonomskih migracij za obdobje 2020-2030,
21. Strokovna skupina za paritetne sklade (Srečko Skubic),

Poleg navedenih organov in skupin je pričakovati tudi ustanovitev novih delovnih oz. pogajalskih skupin s področij, ki jih ZDOPS pokriva.

1.1.9 SODELOVANJE Z DELODAJALSKIMI ORGANIZACIJAMI

V letu 2023 je predvideno nadaljevanje aktivnega sodelovanja z vodstvi reprezentativnih delodajalskih organizacij (t.j. OZS, ZDS, TZS in GZS) pri skupnem uveljavljanju stališč, zahtev in predlogov sprememb oziroma dopolnitev zakonodaje, kot tudi pri strateških programskih dokumentih in skupnimi izjavami za javnost.

Sodelovanje poteka na 4 nivojih:

- Predsedniki: sprejem odločitev in skupnih stališč ter aktivnosti
- redna tedenska koordinacija generalnih sekretarjev in (izvršnih) direktorjev: načrtovanje skupnih aktivnosti, oblikovanje stališč in dogovori glede skupnih imenovanj
- sodelovanje na ravni strokovnih služb (usklajevanje strokovnih podlag in stališč za sodelovanje v pogajalskih oz. delovnih skupinah).
- sodelovanje s sorodnimi organizacijami kot so SBC, Združenje manager, Amcham, Združenje bank, Turistično gostinske zbornice Slovenije pri skupnih aktivnostih za doseganje skupnih ciljev. Večina njih je tudi članov gospodarske koordinacije.

ZDOPS ocenjuje, da je za uspešno uveljavljanje interesov obrti in podjetništva oziroma malega gospodarstva zelo pomembno sprotno, konstruktivno in usklajeno delovanje ZDOPS, OZS in OOZ. Od leta 2018 ZDOPS sicer nima več člana v Upravnem odboru OZS, je pa vodstvo ZDOPS-a redno vabljeno na seje Upravnega odbora OZS, predsednik ZDOPS pa je član kolegija predsednika OZS. Tedenskih kolegijev svetovalnega centra OZS se do pridobitve novega pravnika/ce ne bomo mogli udeleževati.

OZS od julija 2022 upravlja novo vodstvo, s katerim imamo vzpostavljeno dobro sodelovanje. ZDOPS z ostalimi deležniki obrtno-zborničnega sistema deluje kot pomemben dejavnik pri uveljavljanju interesov, predvsem na področjih delovnih razmerij, trga dela, socialne varnosti, izobraževanja in usposabljanja, varnosti in zdravja pri delu, bipartitnega socialnega dialoga (kolektivne pogodbe) in tripartitnega socialnega dialoga v zvezi s predpisi in drugimi strateškimi dokumenti. Uveljavljanje skupnih interesov bomo uveljavljali v Ekonomsko socialnem svetu, delovnih telesih Ekonomsko socialnega sveta, Državnem svetu in njegovih komisijah ter Državnem zboru in njegovih delovnih telesih.

1.2 MEDNARODNI NIVO

ZDOPS ima v skladu z dogovori med delodajalskimi organizacijami predstavnike v mednarodnih organih (svetovalna ali delovna telesa), ki so pomembni za sprejemanje politik in strategij ter zakonodaje na evropskem, posledično pa potem na nacionalnem nivoju:

ORGAN EU	PREDSTAVNIK ZDOPS	MANDATNO OBDOBJE
1. Odbor Evropskega socialnega sklada (ESF Committee)	ga. Nataša Cvetek, namestnica	6.2021-2027
2. Svetovalni odbor za koordinacijo sistemov socialne varnosti (ACCSSS)	ga. Nataša Cvetek, članica	6.2020-6.2025
3. Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev (Eurofound)	g. Igor Antauer, namestnik	4.2019-3.2023
4. Evropska komisija: bipartitno pogajanje za direktivo o teledelu in pravici do odklopa	Nataša Cvetek, članica	9.2022-5.2023

V letu 2023 mora ZDOPS zaradi principa rotacije prepustiti mesto v Svetovalnem odboru Evropske komisije za varnost in zdravje pri delu ter na to funkcijo vezano mesto v Evropski agenciji za varnosti in zdravje pri delu in Svetovalni odbor Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu. Kljub temu smo obdržali mesto namestnika v Eurofoundu. Potrditev imenovanj še pričakujemo.

1. Odbor Evropskega socialnega sklada

Načrtovana je udeležba na vsaj eni od dveh sej odbora, ter sprotno izvajanje nalog komentiranja in potrjevanja prejetih dokumentov ter prenos informacij ostalim reprezentativnim delodajalskim organizacijam.

2. Svetovalni odbor za koordinacijo sistemov socialne varnosti

Načrtovana je udeležba na seji odbora, ter sprotno izvajanje nalog komentiranja in potrjevanja prejetih dokumentov ter prenos informacij ostalim reprezentativnim delodajalskim organizacijam.

3. Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev

Z raziskavami in ugotovitvami bo Eurofound pomagal odločevalcem pri sprejemanju smernic in zakonskih ureditev v EU. Pandemija je vplivala na gospodarstvo, tako da bo usmerjenost dela fundacije na strukturne spremembe trga dela in njegovo delovanje ter na to kako živimo in delamo, spremembe, ki jih prinaša digitalizacija v delovna okolja, delo od doma, demografija (staranje delovne sile), avtomatizacija, umetna inteligenca, globalizacija in prehod na oglično nevtralno gospodarstvo (spremembe v strukturi zaposlenosti, zaposlovanja, delovnih pogojev). Pozornost bo namenjena tudi načinom zagotavljanja prilagajanja trga dela na prihajajoče strukturne spremembe, ki bodo izboljševale konkurenčnost in zaposlenost, ter vodile do „pravičnega prehoda v prihodnost dela, ki bo prispevala k trajnostnemu razvoju gospodarske, socialne in okoljske razsežnosti“. Poseben poudarek bo še vedno na delovnih pogojih s poudarkom na trajnostnem delu, življenjskih

pogojih in kvaliteti življenja, ugotavljanju pričakovanih sprememb in njihov vpliv, promocijo socialne kohezije in konvergence, ter pregled in primerjava upravljanj in razvoja s področij življenjskih in delovnih pogojev. Delovni program fundacije sestavljajo tudi vsebine iz:

- akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic (do leta 2030 mora 78% prebivalstva biti delovno aktivnih v starosti od 20 do 64 let; vsaj 60% vseh odraslih bi se moralo udeležiti usposabljanj vsako leto; ter zmanjšati število ogroženih ljudi glede revščine in socialne izključenosti za 15 milijonov),
- strateškega okvira za VZD (do 2027 doseči cilje sporazuma o digitalizaciji, zagotoviti da konkurenčno pravo ne bo oviralo kolektivnih sporazumov za samozaposlene delavce, podpora socialnemu dialogu na nacionalni in EU ravni),
- EU Direktive o ustrezni minimalni plači in priporočilo o minimalnem dohodku, Direktivi o plačilni preglednosti,
- pobude o dolgotrajni oskrbi in reviziji barcelonskih ciljev.

Strokovna služba bo tudi v 2023 sodelovala pri izpolnjevanju vprašalnikov za raziskave Eurofound-a. Zagotovili bomo tudi prenos informacij ostalim reprezentativnim delodajalskim organizacijam.

4. Evropska komisija: bipartitno pogajanje za direktivo o teledelu in pravici do odklopa

Načrtujemo nadaljnje sodelovanje v pogajalski skupini in dokončanje pogajanj za pripravo direktive o teledelu in pravica do odklopa. Pogajanja potekajo 1x na mesec, med pogajanj pa se interesna skupina delodajalcev sestane videokonferenčno z namenom priprave stališč. Pogajanja naj bi se zaključila jeseni 2023. Zagotovili bomo tudi prenos informacij ostalim reprezentativnim delodajalskim organizacijam.

Drugo mednarodno sodelovanje

- Mednarodna organizacija dela (MOD-ILO): udeležba predstavnika ZDOPS na konferenci 2023 MOD še ni odločena (princip rotacije med predstavniki delodajalskih organizacij).
- Sodelovanje s SMEunited v okviru izvajanja projektov in sodelovanja v nekaterih njihovih organih, letni skupščini, posredovanju interesnih zahtev in potrjevanju stališč za zastopanje MSP in obrti na evropskem nivoju.

1.3 ČLANSKI NIVO

Tudi v letu 2023 bomo nadalje skrbeli za ažurno obveščanje članstva preko spletnega portala in množične e-pošte, v načrtu je tudi priprava so novih vzorcev dokumentov.

Posodobili bomo teme izobraževanj, ki jih bomo do zaposlitve pravnik primorani izvajati z zunanjimi izvajalci.

Preko izvajanja aktivnosti projektov bomo več pozornost posvetili tudi pridobivanju novih individualnih in kolektivnih članov. V kolikor bo podpisana KPOP bo izvedenih kar nekaj aktivnosti za njeno prepoznavnost in KPOP vidimo tudi kot vzvod za povečanje članstva.

Za člane ZDOPS bomo pripravili letni 'Posveta delodajalcev' in sicer v okviru projektnih aktivnosti.

V začetku leta 2023 se je včlanil OOZ Koper.

2 ORGANI ZDOPS

V letu 2023 načrtujemo:

- 1 sejo skupščine ZDOPS (v tretjem kvartalu leta),
- 3 – 7 sej upravnega odbora ZDOPS,
- 1 – 2 seje nadzornega odbora ZDOPS,
- kolegij UO ZDOPS še ni imenovan. Imenovanje in sklice sej se bo izvedlo na podlagi izkazanih potreb.

3 STROKOVNA SLUŽBA ZDOPS

Zaradi odhoda dveh zaposlenih ZDOPS, samostojne strokovne sodelavke – pravnice in koordinatorke projektov, financ in poslovanja v zadnjem kvartalu leta 2022, je v letu 2023 prioriteta tudi nadomestitev kadra in zagotovitev (stabilnejših) virov poslovanja. Za nemoteno delovanje strokovne službe in s tem zastopanja je ključnega pomena stabilna kadrovska zasedba. S 23.1.2023 smo za določen čas zaposlili koordinatorico projektov, financ in poslovanja, pravna področja pa smo delno pokrivali z zunanjimi storitvami. V začetku leta 2023 strokovno službo tako sestavljata generalna sekretarka ZDOPS in koordinatorica projektov, financ in poslovanja. Strokovna služba ZDOPS bo svoje delo tekoče usklajevala s predsednikom ZDOPS, organi ZDOPS ter predstavniki ZDOPS v organih drugih inštitucij.

Prioritete strokovne službe ostajajo zastopanje delodajalskih interesov in zahtev obrti in podjetnikov, servisiranje članstva in intenzivno pridobivanje projektnih sredstev za poslovanje oz. izvajanje poslanstva ZDOPS.

Strokovna služba si bo ves čas svojega delovanja prizadevala za:

- strokovno vsebinsko delovanje na vseh nivojih in v vseh organih,
- zastopanje dobrobiti malega gospodarstva,
- podporno sodelovanje z OZS in drugimi delodajalskimi organizacijami ter sodelovanje drugimi inštitucijami oz. organizacijami doma in v tujini,
- pridobivanje novih virov sredstev ter transparentno in racionalno porabo finančnih sredstev,
- zagotavljanju kvalitetnih storitev članom,
- krepitev lastne strokovnosti,
- ohranitev medijske prisotnosti s stališči, ki jih zastopamo (predsednik ZDOPS).

Pomembnejše naloge v letu 2023 bodo:

- zaključitev pogajanj in podpis nove Kolektivno pogodbo za obrt in podjetništvo,
- izvedba letnega Posveta delodajalcev,
- dialog z ministrstvi za stabilni vir sredstev namenjen zastopanju gospodarskih subjektov v socialnem dialogu,

- z spremljanje razpisov in priprava projektnih predlogov, ki bodo v dobrobit članstva oz. malega gospodarstva in/ali pa bodo okrepili znanja oz. spretnosti kolektiva,
- z urejanje stabilnejšega vira prihodkov,
- z pridobivanje novih individualnih in kolektivnih članov,
- z izboljšanje prodaje produktov in izobraževanj (tudi nečlanom),
- z kvalitetna izvedba projektov,
- z nadaljnja modernizacija oz. digitalizacija procesnih postopkov izvajanja dela nalog.

Projekti

Glede na napovedi bo primernih razpisov v letu 2023 veliko več kot jih je bilo v preteklem letu, tako za ZDOPS kot tudi za subjekte malega gospodarstva. Pozornost bo še vedno usmerjena na centralizirane razpise (razpisi na nivoju EU inštitucij).

Z vidika virov prihodkov je sodelovanje v projektih nujno, le-to pa nalaga tudi dodatno delo in odgovornosti. DigiSoc in ARESME sta projekta iz razpisa na katerega smo se lahko prijaviли zaradi članstva v SMEunited. Slednji je bil tekom priprave predlogov zelo podporen.

Od oktobra lanskega leta izvajamo projekt **DigiSoc**. Splošni cilj projekta je vzpostaviti in okrepiti zmogljivosti nacionalnih socialnih partnerjev ter spodbuditi socialni dialog z vsebinami digitalizacije (Evropski okvirni sporazum o digitalizaciji 2020). Zmogljivost se nanaša tako na krepitev odnosov socialnih partnerjev z njihovimi člani, kot tudi krepitev vključevanja v socialni dialog na evropski ravni.

Smo nosilec aktivnosti izobraževanja, število aktivnosti se bo v tem letu povečalo.

V aprilu pričakujemo podpis pogodbe za projekt ARESME (smo nosilci projekta) in SD. Projekta sta, tako kot DigiSoc, avansirana in proračun pokriva 90 oz. 95% vseh projektnih stroškov.

ARESME je dvoletni mednarodni projekt, katerega nosilec je ZDOPS, zato bo vpetost v ta projekt intenzivnejša. Tema je krepitev kompetenc socialnih partnerjev na področju kolektivnega dogovarjanja, direktive o minimalni plači, varstvo in zdravje pri delu v novih oblikah dela, ocena novih oblik dela in s tem povezane vrzeli v delovnopравни zakonodaji.

SD je predlog v procesu izbora, ki je predviden za april 2023. Cilj projekta je krepitev aktivnosti socialnega dialoga in kolektivnega dogovarjanja.

Izbor triletnega mednarodnega projekta **Direkt** je predviden za marec 2023, možen je zamik izbora. Vsebina se nanaša na načine komuniciranja v digitalni obliki, vključeni bodo MSP. Sofinanciranje projektnih aktivnosti je predvideno v višini 80%, predvideni so avansi.

Možen je tudi, da bo konzorcij poklican k podpisu pogodbe za predloga R3spect in Kalliroe, ki sta še v čakalni vrsti in pa da prijavitelj projektnega predloga Dialog21 dokaže nepravilnosti v postopku izbora.

4 STRATEŠKE USMERITVE

Glede na to, da normativnega programa dela Vlade ni, da je napovedano leto reform, da ni sklenjenega socialnega sporazuma, ni srednje in dolgoročne gospodarske strategije in da je zaenkrat delovanje Vlade RS v Ekonomsko socialnem svetu nekoliko problematično, v nadaljevanju izpostavljam strateške usmeritve delovanja ZDOPS pri zastopanju interesov članstva.

Strateške usmeritve delovanja ZDOPS:

- Zastopanje poslanstva ZDOPS z namenom zagotavljanja tako strateških kot pravnih podlag za vzpostavitev boljših pogojev za delodajalce v obrti in podjetništvu, kar pomeni aktivno sodelovanje v vseh nacionalnih organih, pogajanjih, iniciativah in inštitucijah kot tudi mednarodno.
- Zastopanje interesov, potreb in zaščita MSP tekom priprave in izvedbe reform.
- Zaključiti pogajanja in sklenitev nove Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo, ki bo izboljšala ureditev pravic in obveznosti, ki izhajajo iz razmerij med delodajalcem in delavci.
- Nasprotovanje predlogom dviga prispevkov, davkov in novim obremenitvam gospodarskih subjektov ter zmanjševanju pravic iz zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja.
- Podpora predlogom in ukrepom, ki zmanjšujejo stroške in birokracijo MSP subjektom.
- Imenovanje predstavnikov ZDOPS v vse relevantne (nacionalne in mednarodne) organe.
- Sodelovanje pri pripravi programskih dokumentov, ki bodo urejali investicijska in razvojna finančna sofinanciranja za malo gospodarstvo iz t.i. EU skladov.
- Zagotavljanje socialnega miru.
- Nadaljnje sodelovanje z reprezentativnimi delodajalskimi organizacijami pri doseganju skupnih ciljev.

Usmeritve strokovne službe:

- Pridobivanje novih virov sredstev (projekti, storitve, sistemski vir) in izvajanje projektov.
- Nudenje kvalitetnih storitev individualnim in kolektivnim članom ter nadaljnja skrb za povečevanje članstva.
- Krepitev znanj, kompetenc in veščin zaposlenih (npr. marketinške, pogajalske in digitalne veščine).

Nataša Cvetek l.r.
Generalna sekretarka ZDOPS

Marko Lotrič l.r.
Predsednik ZDOPS